

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

147965

İLKÖĞRETİM OKULU İKİNCİ KADEME MÜZİK
DERSLERİNİN MÜZİKSEL İŞİTME EĞİTİMİ
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Atilla SAĞLAM

MÜGE PARİN YAZICI

BURSA 2004
147965

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Müge PARİN YAZICI'ya ait İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinin Müziksel İşitme Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. İsmail BOZKAYA

Üye (Danışman): Doç. Atilla SAĞLAM

Üye: Prof. Dr. Mustafa AYTAÇ

ÖZET

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULU İKİNCİ KADEME MÜZİK DERSLERİNİN MÜZİKSEL İŞİTME EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müge PARİN YAZICI

(Yüksek Lisans Tezi)

Bu tezde, İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinde öğrencilerin Müziksel İşitme Eğitimine yönelik eğitim alıp almadıkları ya da hangi düzeyde aldıkları, müzik ders kitaplarında Müziksel İşitme Eğitimine dayalı çalışmalara ne düzeyde yer verildiği ele alınmaktadır.

Bu amaçla, Bursa, merkez ve 17 ilçesindeki İlköğretim Okulları İkinci Kademe görevli Müzik Öğretmenlerine yönelik olarak anket uygulanarak konuyla ilgili veriler toplanmış, sonuçları basit istatistiksel tekniklerle hesaplanarak tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmış, elde edilen sonuçlar iyileştirici yönde öneriler olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, İlköğretim Okulu İkinci Kademe (6,7,8) müzik ders kitaplarında yer verilen Müziksel İşitme Eğitimine dayalı çalışmaların belirlenebilmesi amacıyla da 3 ayrı yazarın müzik kitapları bu yönden değerlendirilmiş, kitaplarda yer alan çalışma örnekleri bulgular bölümünde gösterilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinde öğrencilerin Müziksel İşitme Eğitimine yönelik aldıkları eğitimin yeterli düzeyde olmadığı, müzik öğretmenlerinin de bu konuyu uygulamada İlköğretim Okulu Müzik Dersi

Öğretim Programı konusunda ve müziksel işitme eğitimine ilişkin konuların kitaplarda yetersiz biçimde yer alırlarıyla ilgili olarak çeşitli sıkıntılar çektikleri görülmektedir.

Belirlenen olumsuzlukların en aza indirgenebilmesi için önerilerde bulunulmuştur. Hizmet içi eğitimin amaca hizmet etmesi, kurs programlarının içeriğinin derinlik taşıması ve olumlu yönde kazanımlara yol açması, kurs öğretim kadrosunun da müzik öğretmenlerini geliştirecek düzeyde alanlarında yeterli olan kişilerden seçilerek planlanması ve yürütülmesi; müzik dersi haftalık ders saatleri yeterli bulunmadığından, saatlerin artırılması; İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı'ndaki konulara uygun örnek şarkı kitabı olmaması konusunda yaşanan sıkıntının da çözümünü sağlaması açısından bu konuyla ilgili çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Eğitim, Müzik Dersi, Ders Programı, Müziksel İşitme, Ders Kitapları.

Danışman: Doç. Atilla SAĞLAM

Sayfa Sayısı: 72

ABSTRACT

SCIENCE OF FINE ARTS BRANCH OF EDUCATION IN MUSICS

EVALUATION OF PRIMARY SCHOOL 2ND DEGREE MUSIC LESSONS CONCERNING MUSICAL HEARING AND EAR TRAINING

Thesis by Müge PARİN YAZICI

Master Thesis

In this thesis, it is examined whether the students in primary school 2nd level receive satisfactory musical hearing and ear training in music lessons or not, or if they do, in what level is this education given and in what extent the books used in music lessons contain studies concerning ear training.

With this aim, a survey was made on music teachers appointed to 2nd level teaching in primary schools located in central Bursa and 17 districts within Bursa, data related to the subject was collected, results were calculated using basic statistical techniques and presented as tables, and finally the conclusions reached were expressed as suggestions in the direction of improvement.

Furthermore, with the aim of defining the studies on ear training included in the primary school 2nd level (6, 7, 8) books by three separate authors were evaluated and examples from those books were presented in Findings.

As a result of this research it is seen that the education students receive concerning musical hearing and ear training at primary school 2nd level is not sufficient, also that the music teachers had problems about applications of this subject, about the curriculum of primary school music education and about the insufficiency of musical education books in containing the subject of ear training.

Suggestions were made in order to reduce the determined problems to a minimum. For this it could be proposed for the in-service training to truly serve their objective, the course programs to have a certain depth in order to provide positive educational gain, the course academic staff to be planned and applied by selecting educators who are sufficient in their areas in order to truly improve music teachers, the weekly number of music lesson hours to increase since the current amount is not enough, and finally for a songbook applicable to the primary school music program to be prepared since such actions could be helpful to solve the current problems in this area.

Keywords: Music, Education, Music Lesson, Curriculum, Ear Training, Books of Music.

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Atilla SAĞLAM

Page: 72

ÖNSÖZ

Bireye hedeflenmiş müziksel davranışlar kazandırma ya da müziksel davranışlarında belli değişiklikler oluşturma süreci olan müzik eğitimi; cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak tüm okul programlarında yer alacak biçimde genelleştirilip, yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda bulunan eksiklikler ve uygulamada yaşanan zorluklar, İlköğretim Okullarındaki müzik eğitimi için gerekli fiziksel şartların beklenen düzeyde olmayışı, sınıf içi uygulamalarda müziksel işitme eğitime gerekli önemin verilmemesi gibi çeşitli durumların varlığının İlköğretim Okulları müzik dersinin işlenmesinde ve başarıya ulaşılmasında karşılaşılan sorunlardan birkaçına işaret ettiği söylenebilir.

Bu tezde, Bursa ili içinde Müzik Dersi Öğretim Programının müziksel işitme eğitimine ne şekilde yer verdiği, zaman ve öğretim ortamlarının işitme eğitimi yapabilmek için yeterli ve uygun olup olmadığı, müzik ders kitaplarının bu eğitimin gerçekleşmesine olanak tanıyacak biçimde hazırlanıp hazırlanmadığı ve müzik öğretmenlerinin konuya ilişkin görüş, yaklaşım ve uygulamaları araştırılarak ilköğretim okulları ikinci kademe müzik derslerinde müziksel işitme eğitime ilişkin konuların işlenişinin nasıl olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu nedenle ilk olarak Bursa ilinde görev yapmakta olan 113 müzik öğretmenine ulaşılarak yukarıda belirtilen konulara ilişkin anket uygulanmış ve görüşleri alınmıştır. İkinci olarak elde edilen veriler değerlendirilerek tablo ve grafiklerle var olan durum ortaya konmuştur. Bununla birlikte değişkenler arası ilişkiler Ki Kare Bağımsızlık Testi doğrultusunda ele alınarak değerlendirilmiş ve analizleri yapılmıştır. Son olarak yapılan bu analiz ve değerlendirilmeler ışığında sonuçlar ortaya konmuş, sonuçlardan yola çıkılarak öneriler geliştirilmiştir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLoların LİSTESİ	ix
GRAFİKLERİN LİSTESİ	xii
KISALTMALAR	xiv
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1. 1. Araştırma Yöntemi	11
2. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	13
2. 1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	13
2. 2. İlköğretim Müzik Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi	48
3. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	60
KAYNAKLAR	62
EKLER	64

TABLULARIN LİSTESİ

Tablo 2.1.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	13
Tablo 2.1.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı	15
Tablo 2.1.1.3. Müzik Öğretmenlerinin Meslekte Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı	17
Tablo 2.1.1.4. Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Sonrası Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı	19
Tablo 2.1.1.5. Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerine Göre Dağılımı	20
Tablo 2.1.1.6. Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Kullandığı Çalgılara Göre Dağılımı	22
Tablo 2.1.2.1. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Kurslarının Yararı Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı	24
Tablo 2.1.2.2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılımlarına Göre Dağılımı	25
Tablo 2.1.2.3. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Müzik Dersi Saatinin Yeterliliği Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı	26
Tablo 2.1.2.4. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saati İçin Önerilerine Göre Dağılımı	27
Tablo 2.1.2.5. Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Mevcutları Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı	29
Tablo 2.1.2.6. Sınıf Mevcutlarını Uygun Bulmayan Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Dağılımı	30
Tablo 2.1.2.7. Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	31
Tablo 2.1.2.8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ritm Alıştırmalarının Yeterliliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	34
Tablo 2.1.2.9. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Yüksekliği Alıştırmalarının Yeterliliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	35

Tablo 2.1.2.10. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	36
Tablo 2.1.2.11. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Kaynağı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	37
Tablo 2.1.3.1. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ritm Okuma, Anlama, Yazma ve Vurma Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı	38
Tablo 2.1.3.2. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ritm Yaratma Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı	40
Tablo 2.1.3.3. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ses Yüksekliği Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı	41
Tablo 2.1.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Tonal/Modal Yapıları Kavrama Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı	42
Tablo 2.1.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı.....	44
Tablo 2.1.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin İnsan ve Çalgı Sesleri Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı	46
Tablo 2.2.1. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım	48
Tablo 2.2.2. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü	49
Tablo 2.2.3. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 5. Ünite Müzikte Dizi Kavramı	50
Tablo 2.2.4. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür	51
Tablo 2.2.5. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım	52
Tablo 2.2.6. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması 4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü	53

Tablo 2.2.7. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
5. Ünite Müzikte Dizi Kavramı	54
Tablo 2.2.8. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür	55
Tablo 2.2.9. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım	56
Tablo 2.2.10. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü	57
Tablo 2.2.11. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
5. Ünite Müzikte Dizi Kavramı	58
Tablo 2.2.12. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması	
6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür	59

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Grafik 1. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	14
Grafik 2. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı	16
Grafik 3. Müzik Öğretmenlerinin Meslekte Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı	17
Grafik 4. Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Sonrası Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı	19
Grafik 5. Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerine Göre Dağılımı	21
Grafik 6. Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Kullandığı Çalgılara Göre Dağılımı	23
Grafik 7. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Kurslarının Yararı Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı	24
Grafik 8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslara Katılımlarına Göre Dağılımı	25
Grafik 9. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Müzik Dersi Saatinin Yeterliliği Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı	26
Grafik 10. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saati İçin Önerilerine Göre Dağılımı	28
Grafik 11. Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Mevcutları Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı	29
Grafik 12. Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	32
Grafik 13. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ritm Alıştırmalarının Yeterliliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	34
Grafik 14. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Yüksekliği Alıştırmalarının Yeterliliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	35

Grafik 15. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	36
Grafik 16. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Kaynağı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı	37

KISALTMALAR

A.B.D.: Anabilim Dalı.

a.g.e.: Adı Geçen Eser.

Bknz.: Bakınız.

C.: Cilt.

G.S.E.: Güzel Sanatlar Eğitimi.

M.E.B.: Milli Eğitim Bakanlığı.

Nil.: Nilüfer İlçesi.

Osm.: Osmangazi İlçesi.

s.: Sayfa.

vb.: Ve benzeri.

Yıl.: Yıldırım İlçesi.

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Genel anlamıyla *eğitim*, “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir.”¹ Temelde bir davranış değiştirme sürecidir. “Bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamı”dır.² “Kişinin zihinsel, bedensel, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi, ya da ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür”³ biçiminde çeşitli düzeyde tanımlanmaktadır.

Eğitimin yukarıdaki tanımlar dışında “kişinin yeteneklerini geliştirmesini ve yaşama etkin biçimde katılmasını sağlayacak bilgi ve becerilerle donatmayı amaçlayan etkinliklerin tümü”⁴; “bir kimsenin herhangi bir etkinlik alanında yetiştirilmesi; bu alanda bir kimseye ya da bir gruba edinilen ahlaksal, kültürel, entelektüel ya da teknik bilgiler bütünü”⁵ gibi tanımları da vardır. Eğitimin bu tanımlarda ele alınışlarına bakılarak, kişinin yaşama etkin bir biçimde uyumunu sağlayan faaliyet, öğretimin ise belli bir amaç ve planla uygun bir ortamda kişinin davranışlarını değiştirme süreci olduğu ve eğitimin hedef, zaman ve mekan yönünden kapsamlı, süreli-sınırlı ve çok boyutlu olduğu söylenebilir.

Eğitim, çok yönlü, çok boyutlu ve kişinin yeteneklerini geliştirerek yaşama etkin biçimde katılmasını sağlayacak bilgi ve becerilerle donatmayı amaçlayan etkinliklerle doludur. Bu etkinliklerden biri de sanat eğitimidir. “*Sanat Eğitimi*” temelde, sanatsal etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaya yöneliktir. Bu bakımdan sanat eğitimi, bireyin bilişsel

---

¹ Selahattin Ertürk, *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara, 1972, s.12

² Özcan Demirel, *Genel Öğretim Yöntemleri*, Usem Yayınları, Ankara, 1995, s.1

³ Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1999, s.2

⁴ *Milliyet-Hachette Axis 2000*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2000, C.2, s. 898

⁵ *Büyük Larousse-Sözlük ve Ansiklopedi*, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1992, C.7, s.3550

ve devinişsel yönlerinin yanında, özellikle duyuşsal yönünün gelişmesinde çok önemli rol oynar.⁶

Sanat eğitiminin bir alt dalı olan “*Müzik Eğitimi*” ise bireye, kendi yaşantısında amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırmayı ya da kazanmış olduğu müziksel davranışlarında belirli değişiklikler oluşturmayı amaçlar. Kısaca “müziksel davranış kazandırma süreci” ya da bir “müziksel davranış değiştirme sürecidir”.

Türk eğitim sistemi 1739 sayılı yasa ile, “örgün (okul içi)” ve “yaygın (okul dışı)” olmak üzere iki ana temel üzerine biçimlendirilmiş, müzik eğitimi de, bu kapsamda, “genel” ve “mesleki” olmak üzere iki ana çerçevede planlanarak uygulamaya konmuştur. “Örgün Müzik Eğitimi” okullarda planlı, programlı ve belli amaçlara yönelik yapılan müzik eğitimidir. “Yaygın Müzik Eğitimi” ise daha çok okul dışı kurum ve kuruluşlarda yapılan müzik eğitimidir. Genel ve Mesleki Müzik Eğitimi, Örgün Eğitim kapsamında; Özengen Müzik Eğitimi ise, Örgün Eğitim içinde yer almakla birlikte daha çok Yaygın Eğitim içinde gerçekleştirilmektedir.

“Genel Müzik Eğitimi”, okul öncesinde, temel, orta ve yüksek eğitim düzeylerinde okul ya da program ayrımı yapılmaksızın herkese yönelik müzik eğitimidir. “Bireylerin, bu eğitim sonunda; yaşadığı müziksel çevrenin ayırımına varan, müzik yapmaktan ve dinlemekten hoşlanan, müzikten yararlanarak boş zamanlarını müzikle değerlendiren, çevresindeki müzik etkinliklerine katılmaktan ve bu ortamlardaki sorumlulukları paylaşmaktan mutluluk duyan, yaratıcı müziksel çalışmalar yapabilen, bilinçli bir müzik dinleyicisi ve müziksel kişilik geliştirmiş yurttaşlar olması beklenmektedir.”⁷

Türklerde Selçuklu döneminde başladığı kabul edilen müzik eğitiminin, Osmanlı döneminde belirginleşip çeşitlendiği, Cumhuriyet döneminde de kökleşip modern eğitim sisteminin içinde yer aldığı görülmektedir. Geçmişe yönelik olarak incelendiğinde; genel müzik eğitiminin Selçuklu döneminde daha çok sıbyan okullarında ve medreselerde; mesleki müzik eğitiminin ise tabihaneler ve inançsal müziklerin belli türlerinin yer aldığı tekkeler ile medreselerin belli bölümlerinde verildiği söylenmektedir.

Osmanlı dönemi geleneksel eğitim sistemi içinde müzik öğretimi, geleneksel askerî müzik öğretim kurumları ile Saray’daki sivil müzik öğretimi birimi dışında daha

⁶ Ali Uçan, *Müzik Eğitimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994, s.35

⁷ İsmail Bozkaya, *Okul Ortamında Müzik*, F.Özsan Matbaacılık, Bursa, 2001, s.20

çok dinsel, dolaylı ve geleneksel biçimde gerçekleştirilmekteydi. Daha sonra buna dñnyasal, dolaysız ve yeni (modern) bir eğitim sistemi eklendi. Geleneksel eğitim sistemi içinde genel müzik öğretimi daha çok sıbyan okulları ve genel medreseler ile Enderun Okulu'nda; mesleki müzik öğretimi ise daha çok mehterhanelerde ve Enderun Okulu'nun "konservatuar" işlevi gören bölümü ile dar-ül huffaz ve dar-ül kurralarda ve ayrıca belli tekkeler ile zaviyelerde yapılıyordu. Yeni (modern) eğitim sistemi içinde ise, daha çok rüşdiyeler ile kız ve erkek öğretmen okullarında ve belli ilkokullarda; mesleki müzik öğretimi ise daha çok Muzika-i Humayun ile Dar-ül Elhan'da ve belli seslendirme takımları ile belli özel müzik derslerinde gerçekleştirilmekteydi.⁸

Sıbyan Okulları, bir bakıma temel eğitim kurumu işlevi gören okullardı. Medreseler, İslamiyetle birlikte Türk eğitim sistemine giren, temel eğitimden yükseköğretime kadar değişen kademelerde öğretim yapılan eğitim kurumlarıydı. Enderun Okulları/Saray Okulları ise, programlarında müzik eğitimine bilinçli, planlı, sürekli ve belirgin olarak yer verilen ilk Osmanlı örgün sivil eğitim kurumlarıydı.⁹

I. Murat zamanında Edirne'de açılan ilk Enderun Okulu'nun derslerine II. Murat tarafından şiir ve inşa, felsefe, coğrafya, mantık gibi derslerin yanında musiki dersi de eklenmiştir. 1908 Meşrutiyeti'nde kapatılmış olan Enderun Okulu beş yüzyıllık öğretim süresinde, 64 sadrazam, 13 kaptan paşa, ve pek çok da müzikçi, ilim adamı, yazar, hattat, nakkaş ve oymacı yetişmiştir.¹⁰

İmparatorluk eğitim düzeninde 1869 yılında yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi/Genel Eğitim Tüzüğü çerçevesinde yapılan yeni düzenlemeler içinde, önce kız ortaokulları ile kız öğretmen okulları programlarında, sonra bazı ilkokulların ders dışı etkinliklerinde, 1910'lu yıllarda da erkek öğretmen okulunun ve erkek ortaokulların ders dağıtım çizelgelerinde müzik dersine yer verilmiştir.¹¹

"Mesleki Müzik Eğitimi" müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olan, müzik alanı ile ilgili bir işi meslek olarak seçen ve mesleğin gerektirdiği müziksel davranışlarla birlikte birikim kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimidir.

⁸ Ali Uçan, "Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış", *Müzik Eğitimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1993, s.119

⁹ Ali Uçan, *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994, s.36

¹⁰ Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986, s.220

¹¹ Ali Uçan (1994), önce verildi, s.37

Mesleki müzik eğitimine yönelik olarak Cumhuriyetten önce kimi kurumlar açılmış olmasına karşın (Muzika-i Hümayun, Darüelhan), okullarda okutulacak müzik derslerini vermek üzere ilk müzik eğitimcisi yetiştiren okul olan Musiki Muallim Mektebi/Müzik Öğretmen Okulu, Ankara'da 1 Kasım 1924 tarihinde açıldı. Bu tarih müzik eğitimcileri açısından, müzik eğitimciliğinin başlangıcı olarak özel öneme sahiptir.

Musiki Muallim Mektebi'nin açılmasından bir süre sonra; müzik alanında yapılan yenilikler ile birlikte müzik öğretmeni yetiştirme işi, 1937-1938 eğitim yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'nde açılan Müzik Şubesi'nde sürdürülmeye başlanmıştır.¹²

Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak, genel müzik eğitimi, tüm anaokulu eğitim etkinliklerinde, tüm temel eğitim (ilkokul-ortaokul) programlarında ve giderek orta eğitim kurumlarının (lise) programlarında yer alacak şekilde genelleştirilip yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Okul programlarında 1924'ten 1930'a kadar "Musiki", 1930'dan itibaren "Müzik" diye adlandırılan bir ders olarak yer almaktadır.

Temel eğitimde müzik dersi, 1924'ten 1948 yılına kadar kent ilkokullarıyla ortaokul ve ilköğretmen okulları programlarında, 1948'den itibaren köy ilkokul programlarında da yer almaya başlamıştır. Müzik eğitimi açısından kent ile köy ilkokul programları arasındaki farklılık, böylece 1948 Programı ile giderilmeye çalışılmıştır. Öte yandan, temel eğitimin ikinci kademesini oluşturan ortaokullarda müzik dersi Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren zorunlu bir ders olarak yer almaktadır. 1974 yılından bu yana uygulanan ortaokul programında, zorunlu müzik dersine ek olarak, Koro, Çalgı ve Çalgı Toplulukları adıyla seçmeli derslere de yer verilmektedir.¹³

Müzik eğitimi; bireye hedeflenmiş müziksel davranışlar kazandırma ya da müziksel davranışlarında belli değişiklikler oluşturma süreci olduğundan, bu değişiklikler önceden tasarlanan plana göre yapılan uygulamalarla gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Müzik eğitim programı, öğrencilerde müzikle ilgili beklenen öğrenmeleri gerçekleştirme yönelik tüm etkinlikleri içine aldığından çok yönlü, çok boyutlu ve kapsamlıdır. Müzik eğitim programında başlıca şu alt programlar bulunmaktadır: 1) Müzik öğretim programı, 2) müzik ders programı, 3) müzikle ilgili ders dışı çalışma, kurs ve eğitsel kol

---

¹² _____, aynı s.40

¹³ _____, aynı s.45

programları, 4) bireysel ve toplu dinleti vb. etkinlik programları, 5) müzikle ilgili danışma ve kılavuzlama programları, 6) müzikle ilgili yönetim ve işleyiş programı ve 7) müzikle ilgili destekleyici hizmetler programı.¹⁴

Temel eğitimin birinci basamağını oluşturan ilkokul düzeyinde, Cumhuriyet dönemi müzik eğitimiyle ilgili ilk program hazırlama çalışması 1924 yılında yapılmış; onu 1926 (1930), 1936, 1948, 1956, 1962, 1968, 1973 ve 1976 yıllarında yapılan çalışmalar izlemiştir. Bu programların devamı olarak, 1982 yılında başlatılan çalışmalar 1994 yılına kadar geliştirilmiş ve 1994 yılında tamamlanıp uygulamaya giren ve sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamalarını gözetenek hazırlanmış çağdaş program anlayışını da içeren yeni bir program anlayışı genel müzik eğitimini biçimlendirmiştir. Bu program, ilköğretim çağı öğrencisinin müziksel gelişimi göz önünde bulundurularak 1., 2., 3. sınıflar bir dönem, 4., 5. sınıflar bir dönem, 6., 7., 8. sınıflar bir dönem kabul edilip birbirini izleyen üç aşamadan oluşmaktadır.

Programlar ele alındığında, 1926 ile 1976 yılları arasındaki programlarda hedefler dışında ayrıntılara yer verilmese de, 1976 programında her amacın (hedefin) çözümlenerek öğrenci davranışlarına dönüştürüldüğü böylece, Türk müzik eğitim programlarında ilk kez hedef davranışların belirlendiği görülmektedir. 1982 Programının en belirgin özelliği ise, müzik konularının temel eğitimin birinci basamağı düzeyinde ilk kez ünitelere bölünmesidir.

Temel eğitimin ikinci basamağını oluşturan ortaokul düzeyinde, Cumhuriyet dönemi müzik eğitimiyle ilgili ilk program hazırlama çalışması 1924 yılında yapılmış; onu 1926, 1930, 1938, 1949, 1971 ve 1973 yıllarında yapılan çalışmalar izlemiştir. Son olarak 01.07.1968 gün ve 171 sayılı kararı ile kabul edilen “İlkokul Programı”nın Müzik Dersi ile ilgili bölümüyle, 10.03.1986 gün ve 67 sayılı kararıyla kabul edilen “Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı”nın Ortaokul 1., 2. ve 3. sınıflarına ait bölümleri 1995-1996 öğretim yılından itibaren yürürlükten kaldırılmış, böylece sekiz yıllık temel eğitimi için ise yürürlükte tek program oluşturulmuştur.¹⁵

1949 yılı Ortaokul Programı incelendiğinde; amaçlar bölümünde yer alan “her öğrenciyi ilgi ve yeteneğine göre şarkı söylemeye, bir müzik aleti çalmaya, bir müzik

¹⁴ _____, aynı s.55

¹⁵ M.E.B. İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1994, s.421

parçasını dinlemeye, ritmik çalışmalara ve yaratıcı faaliyetlere katılmaya teşvik etmek” şeklindeki 2. amacın müziksel işitme eğitimi ile ilgili olduğu görülmektedir.

Açıklamalar bölümünün girişinde müzik eğitimi “sesin, kulağın ve zevkin eğitimi” olarak tanımlanmakta; müzik öğretmeninin bu eğitimleri gerçekleştirirken neler yapması, nelere dikkat etmesi gerektiği maddeler halinde açıklanmaktadır. Bunlardan konu alanı ile ilgili olarak kulak eğitimi; “ritm duygusu, müziksel işitme kabiliyeti ve tonal duygu, müzik hafızası, müzik tasavvuru ve müzik yaratma kabiliyeti” olmak üzere alt başlıklar, çocuklarda geliştirilmesi gereken konuların başlıcaları olarak belirlenerek, bu konuda nelere yapılabileceği açıklanmaktadır.¹⁶

Müzik dersinde yapılacak çalışmalar da; ses, kulak ve zevk eğitiminin birlikte ele alınması gerektiği belirtilerek dersin içerebileceği eğitim etkinlikleri yine bu üç başlık altında maddeler halinde incelenmektedir. Kulak eğitimi kapsamında yapılacak çalışma örnekleri: “Ritm alıştırmaları (ritmik imla, ritmik göz ve kulak alıştırmaları, ritmik yaratma), metrik alıştırmaları (usûl vurma alıştırmaları), hareket alıştırmaları (allegro, andante...), nüans alıştırmaları (p, f, mf...), irtifa / ses yüksekliği alıştırmaları (tek ve çift sesli, tek veya ayrı renkli çift değnekle, sesleri nota isimleriyle söyleyerek), vokalizasyon alıştırmaları (notaları içten düşünüp sesleri “a” ve herhangi başka bir sesle söylemek), imla alıştırmaları (tek veya çoksesli, sözlü veya yazılı), kontrol alıştırmaları (kasten hata yaparak hatayı buldurma), hafıza alıştırmaları, tasavvur alıştırmaları, yaratma alıştırmaları, monotonların düzeltilmesi çalışmaları, teorik bilgiler, uygulama şarkıları”¹⁷ olarak özetlenebilir.

1971 yılı Orta Dereceli Okulların 1.Devre Sınıfları ve 2.Devre 1.Sınıf Müzik Programı incelendiğinde; programın “amaçlar, açıklamalar, sınıf ve okul koroları, çalgı çalışmaları ve çalgı toplulukları, dilliflüt (blockflüt), mandolin, diğer araç ve gereçler, ders konuları” alt başlıklarından oluştuğu görülmektedir.¹⁸

Orta dereceli okulların amaçları arasında müziksel işitme eğitimiyle de ilgisi olan, “öğrencilerde müzik dinleyip yapmayı bir ihtiyaç haline getirmek ve müzik yolu-

¹⁶ M.E.B. Ortaokul Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1949, s.273

¹⁷ _____, aynı s.278

¹⁸ M.E.B. Orta Dereceli Okulların 1.Devre Sınıfları ve 2.Devre 1.Sınıf Müzik Programı, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Ankara, 1971, s.279

la onların anlatım güçlerini, belleme ve yaratma yeteneklerini geliştirmek; onlarda güzelle ve iyiye karşı bir ilgi uyandırmak” amacı ilk sırada yer almaktadır. Bunun dışında “dağarcık kazandırmak, çalgı çalmaya istekli hale getirmek, bireysel ve toplu iş yapmada sorumluluk duygusu kazandırmak, milli ve evrensel müzik sanatını sevdirmek” gibi amaçların da yer aldığı görülmektedir.

Öğrencilere kazandırılacak dağarcık kapsamında yurdun çeşitli bölgelerinin özelliklerini yansıtan halk türkülerinin, tarihsel anılara dayanan marşların, başka milletlerin eğitim değeri bulunan halk şarkılarından oluşan örneklerin yer alması gerektiği görülmektedir. Bu türlerdeki müziklerde tek ve çoksesli örnekler, dikey ve yatay çokseslilik, çalgı ve tartım eşlikleri, ezginin düzeni ve sözlerle uyumu gibi konuların göz önünde bulundurularak öğretimi gerekli bulunmaktadır.

Şarkı öğretimi, kulak ve ses eğitimi, müzik dinleme, okuma ve yazma, kulaktan şarkı belleme, yaratma gibi etkinliklerin dersin bütünlüğü içinde işlenmesi gerektiği, açıklamalar bölümünün maddeleri arasında yer almaktadır.

Sınıf ve okul koroları, çalgı çalışmaları ve çalgı toplulukları hakkında ayrıntılı bilgiler verilmekte, son olarak program ders konularına değinmektedir. 1. Devre (ortaokul) müzik dersi haftada 2 saat zorunlu, 3 saat seçmeli olarak, 2. Devre 1. Sınıf ise haftada 2 saat, seçmeli ders olarak görülmektedir.

1. Sınıfta müziksel işitme eğitimi kapsamında işlenecek konular arasında; tartılı konuşma ve tartılı eşlik çalışmaları, dağarcık yardımıyla nota öğretimi yer almakta; 2. Sınıfta işlenecek konular arasında; sesler arasında tam ve yarım perde gidişleri, 3’lü-4’lü-5’li atlamalar yer almakta; 3. Sınıfta işlenecek konular arasında da diziler üzerinde çalışmalar, majör-minör diziler, dikey aralık çalışmaları, 2 sesli gidişler, ezgi yaratma çalışmaları yer almaktadır. 2. Devrenin 1. Sınıfında işlenecek konular arasında ise ortaokulun nota okuma ve yazma bilgileri ile becerilerinin tekrarlanması gerektiği belirtilmektedir.¹⁹

1986 yılı Ortaokul ve Lise Müzik Dersi Öğretim Programı İlköğretim 2. Kademe müzik dersleri açısından incelendiğinde; “amaçlar, açıklamalar, ortaokul ve lise ders konuları” alt başlıklarından oluştuğu görülmektedir. “Amaçlar” alt başlığı ile verilen bölümün lise ve ortaokulu kapsayacak biçimde düzenlendiği söylenebilir. Amaçlar ara-

¹⁹ _____,aynı s.281

sında müziksel işitme eğitimini doğrudan niteleyen bir amacın yer almadığı, ancak “müzik yoluyla öğrencide var olan anlama-anlatma-dinleme-yaratma gücünün gelişmesini sağlamak” biçimindeki 3. amacın bu kapsamda olduğu görülmektedir.

“Konular” alt başlığı içinde ise, müziksel işitme eğitimi ile ilgili olarak “basit ritmik imla çalışmaları” söylemi doğrudan yer almaktadır. Solfej konusunun da, aralık, dizi ve tonalite bilgisi dolayısıyla aynı amaca hizmet ettiği görülmektedir.²⁰

Çağdaş program hazırlama tekniklerine uygun biçimde düzenlenen İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı (1994), incelendiğinde ise; müzik eğitiminin öğrenciyi eksen alan, öğrenci ağırlıklı bir anlayışla düzenlendiği, müzik derslerinin işlenişinin müzik yapma (söyleme, çalma, yaratma) ve dinleme eksenine yerleştirildiği görülmektedir. Bu bağlamda, müzik dersi içinde yer alan, ancak ayrıntısı ayrıca belirtilmeyen her etkinliğin (söyleme, çalma, yaratma, dinleme) müziksel işitme eğitimi ile doğrudan-dolaylı ilgisi olduğu söylenmektedir.²¹

İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı’nda müzik dersleri kapsamında müziksel işitme eğitimine yeterince yer verilmediği, ders amaçları ve genel amaçlar incelendiğinde ortaya çıkmaktadır. Programda yer alan İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Genel Amaçları içinde müziksel işitme eğitimine yönelik amaçlardan bazıları şunlardır:

1. Sesleri temel özellikleriyle tanıyabilme.
2. Sesler arasındaki temel ilişkileri kavrayabilme.
3. Müziği oluşturan temel öğeleri kavrayabilme.
4. Düzeyine uygun müzikleri çözümleyip, yazabilme.
5. Sesini doğru ve etkili kullanabilme.
6. Dinlediği müziklere uygun ritmik devinimlerle eşlik edebilme.
7. Müzik yazısını doğru okuyup, yazabilme.
8. Yaratıcı müziksel çalışmalar yapabilme.

Üçüncü Devre (6.,7.,8. Sınıflar) Genel Amaçları incelendiğinde ise müziksel işitme eğitimine yönelik şu amaçlar göze çarpmaktadır:

²⁰ M.E.B. Ortaokul ve Lise Müzik Programı, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Ankara, 1986, s.134

²¹ M.E.B. İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1994, s.422

1. Çeşitli müziklerin hız ve gürlük özelliklerini ayırt edebilme.
2. Düzeyine uygun müziklerin biçimsel yapısını çözümleyebilme.
3. Düzeyine uygun müzikleri tonal veya makamsal yapılarıyla çözümleyebilme.
4. Müzik eserlerini örgü-doku ve üslup özellikleriyle ayırt edebilme.
5. Ses değişim ve gelişim döneminde sesini bilinçli ve sağlıklı kullanabilme.
6. Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilme.
7. Düzeyine uygun şarkıları doğru, temiz ve anlamlı söyleyebilme.
8. Düzeyine uygun müzikleri çalgısıyla doğru, temiz ve anlamlı çalabilme.
9. Çeşitli müzikleri hız ve gürlük özelliklerine göre söyleyebilme ve çalabilme.
10. Müzik eserlerini biçimsel yapısına uygun söyleyebilme veya çalabilme.
11. Düzeyine uygun müzikleri tonal ve makamsal özelliklerine dikkat ederek söyleyebilme veya çalabilme.
12. Müzik eserlerini müziksel örgü, doku ve üslup farklarını gözeterek dinleyebilme.
13. Çeşitli müzik yapma araçlarını doğru kullanabilme.
14. Sesiyle, çalgısıyla çeşitli yaratıcı çalışmalar yapabilme.

Programlarda bu yönde hedef davranışlar ve beceriler bulunmasına rağmen, uygulamada durumun farklı olduğu, gerek programlar doğrultusunda yazılan müzik kitaplarında, gerek müzik öğretmenlerinin sınıf içi uygulamalarında müziksel işitme eğitiminin ders saatlerinin yetersizliği, sınıf mevcutlarının çokluğu, derslik ve araç-gereç vb. gibi nedenler yüzünden amaçlandığı şekilde gerçekleştirilemediği görüşü öne çıkmış ve yaygınlaşmıştır. Durumun gerçekten bu yaygın görüşle uyuşup uyuşmadığı ve işitme eğitime ilişkin bilgi beceri ve davranışlara müzik derslerinde yer verilip verilmediğine ilişkin yaşantının ortaya konması amacıyla “İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinde Müziksel İşitme Eğitime İlişkin Konuların İşleniş Nasıldır?” biçiminde bir problem cümlesi geliştirilerek araştırma konusu yapılmıştır.

Yukarıdaki problem cümlesinin çözümüne katkı sağlayacağı düşünülen alt problem cümleleri şöyle belirlenmiştir:

1. Müziksel işitme eğitiminin müzik derslerindeki yeri nedir?
2. Müziksel işitme eğitimi konuları amacına uygun gerçekleştirilmekte midir?

3. Müzik Dersi Öğretim Programı müziksel işitme eğitimine ne şekilde yer vermektedir?
4. Müzik dersleri zaman olarak diğer eğitim etkinlikleri ile birlikte müziksel işitme eğitiminin de gerçekleştirilmesi için yeterli midir?
5. Öğretme ortamları müziksel işitme eğitimi yapılması için yeterli ve uygun mudur?
6. Müzik ders kitapları müziksel işitme eğitiminin yapılabilmesine olanak tanıyacak biçimde hazırlanmış mıdır?
7. Müzik öğretmenlerinin müzik dersi içinde müziksel işitme eğitime yaklaşım ve uygulamaları nasıldır?

Araştırmada denenceler şöyle belirlenmiştir:

1. Müzik öğretmenleri genel müzik eğitimi veren öğretmenler olarak yetiştirilmektedir.
2. İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı, Genel Amaçlar Bölümü'nde de belirtildiği gibi, Birinci devre müzik dersleri sınıf öğretmenleri, İkinci devre müzik dersleri sınıf öğretmenleri veya müzik öğretmenleri, Üçüncü devre müzik dersleri ise müzik öğretmenleri tarafından verilmektedir.
3. Mezuniyet sonrasında alınan lisansüstü eğitim müzik öğretmenlerinin derse bakiş açılarını olumlu yönde etkilemektedir.
4. Müzik derslerinin haftalık ders saati yeterli değildir.
5. Müzik dersinin özelliğine göre sınıflardaki öğrenci sayılarının çokluğu dersin amacına göre gerçekleştirilebilmesi için uygun değildir.
6. Haftalık ders saatindeki yetersizlik ve öğrenci sayılarının çokluğu, Müzik Dersi Öğretim Programındaki bilgi, beceri ve davranışları öğrencilerin gerçekleştirmeleri sırasında zorluklarla karşılaşmaktadır.

Araştırmada sayıtlar şöyle belirlenmiştir:

1. Araştırmada verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecesinin yüksek olacağı düşünülmektedir. Çünkü;
  - a) Anket, asıl evrenden önce küçük bir pilot gruba uygulanarak eksiklikler tamamlanacaktır.

- b) Araştırmaya katılan İlköğretim Okulları İkinci Kademe Müzik Öğretmenleri anketleri gönüllü olarak yanıtlayacaklardır.
  - c) Ankette bulunan bazı sorulara verilecek cevaplar Ki Kare Bağımsızlık Testi uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlikleri kontrol edilecektir.
  - d) Uygulama sonunda anketin güvenilirliği istatistiksel yollarla da saptanacaktır.
2. Örneklem olarak seçilen ve anket uygulanacak müzik öğretmenlerinin bu çalışmaya katılması ve sayı bakımından yeterli olması beklenmektedir.

1.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, durum belirlemeyi gösteren betimsel bir araştırma olup, İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinde öğrencilerin Müziksel İşitme Eğitimine yönelik eğitim alıp almadıklarının ya da hangi düzeyde aldıklarının değerlendirilmesine yöneliktir.

Araştırmanın evreni, Bursa'daki İlköğretim Okullarında görevli tüm müzik öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Örneklem ise; Bursa, merkez ve 17 ilçesindeki 533 İlköğretim Okulunun İkinci Kademe görevli 113 Müzik Öğretmeni olarak belirlenmiştir.

Araştırmada, verilerin toplanması için İlköğretim Okulları İkinci Kademe Müzik Öğretmenlerine yönelik olmak üzere anket uygulanmıştır. Anket 3 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde Müzik Öğretmeni İle İlgili Kişisel Bilgiler, 2. Bölümde Müzik Öğretmenin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri, 3. Bölümde de Müzik Öğretmeninin Müziksel İşitme Eğitimine İlişkin Görüşleri yer almaktadır. Müzik Öğretmenine çoktan seçmeli ve açık uçlu olmak üzere toplam 23 soru sorulmuş, sonuçları basit istatistik hesaplarıyla hesaplanarak tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Anket Bursa merkez ve ilçelerindeki İlköğretim Okulları'nın İkinci Kademesi'nde görevli 100 Müzik Öğretmeni'ne uygulanmıştır. Ortaöğretim Kurumları'ndaki müzik öğretmenleri bu uygulamanın dışında bırakılmıştır.

Anket uygulamasından önce 10 müzik öğretmeninin sözlü olarak görüşleri alınmış, böylece anketin varsa eksik yönlerinin giderilmesi konusunda güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

İlköğretim Okulu İkinci Kademe (6,7,8) müzik ders kitaplarında yer verilen Müziksel İşitme Eğitime dayalı çalışmaların belirlenebilmesi amacıyla da 3 ayrı yazarın (Şinasi AYDIN-Küre Yayıncılık, Doç.Dr.Salih AKKAŞ-Ocak Yayınları, Hüsnü YILDIZ&Meltem ÇAM-Pasifik Ders Kitapları A.Ş.) müzik kitapları bu yönden değerlendirilmiş, kitaplarda yer alan çalışma örnekleri bulgular bölümünde gösterilmiştir.

Araştırmada verilerin çözümlenmesinde basit tablo, grafik ve iki değişken arasındaki ilişkiler Ki Kare Bağımsızlık Testi doğrultusunda ele alınarak değerlendirilmiş ve analizleri yapılmaya çalışılmıştır. Analiz teknikleri STATISTICA paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Ki Kare testi ile yapılmak istenen şey, gözlenen ve beklenen gibi iki frekans dağılımı arasında bir fark olup olmadığının incelenmesidir ve Ki Kare testinin anlamlı bulunması iki değişken arasında bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Ki Kare daima pozitifdir, frekansların çoğunluğu sıfıra yakın olarak bulunmakta ve elde edilen Ki Kare red alanı içine düştüğü zaman test anlamlı olmaktadır.²²

Bununla birlikte, müzik öğretmenlerinin görüşleri tablolardaki sonuçlara bakılarak yorumlanmıştır. Yapılan değerlendirmeler, yorumlamalar ve ki kare testlerinden elde edilenler sonucunda sonuç ve öneriler geliştirilmiştir.

---

²² Saim KAPTAN, *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Tekışık Web Ofset, Ankara 1998, s.270

2. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde elde edilen bulgular “Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi” ve “İlköğretim Müzik Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi” olmak üzere iki alt başlık altında toplanarak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

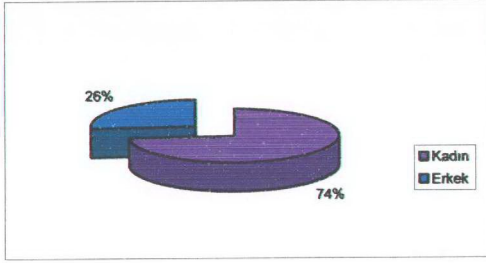
2. 1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

2. 1. 1. Ankete Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri

Tablo 2. 1. 1. 1. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet İlçeler	Kadın		Erkek		Toplam	
	Kadın	%	Erkek	%	Toplam	%
Osmangazi	27	27	11	11	38	38
Yıldırım	24	24	6	6	30	30
Nilüfer	5	5	1	1	6	6
Diğer	18	18	8	8	26	26
Toplam	74	74	26	26	100	100

Tablo 2.1.1.1’de müzik öğretmenlerinin cinsiyet dağılımı yer almaktadır. Ankete katılan 100 müzik öğretmenin 38’i Osmangazi ilçesinde, 30’u Yıldırım ilçesinde, 6’sı Nilüfer ilçesinde ve 26’sı diğer ilçelerde görev yapmaktadır. Bu öğretmenlerin 74’ü kadın, 26’sı erkektir. Nüfus yoğunluğu ile doğru orantılı olarak 100 müzik öğretmenin 74’ü Bursa merkez ilçelerinde görev yapmaktadır. 26’sı ise 14 ilçeye dağılmıştır.

Grafik 1. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Buna göre, Bursa ili merkez ve ilçe İlköğretim Okulu İkinci Kademede görev yapan müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre dağılımındaki %74'lük kadın cinsinin varlığı müzik öğretmenliği mesleğinin daha çok kadınlar tarafından tercih edilen bir meslek olduğunu gösterebilir.

İlçeler ile Cinsiyet arasındaki ilişkinin araştırılması:

Anlamlılık Düzeyi $\alpha= 0,05$

Serbestlik derecesi: 3

Test istatistiği: 1,312

Karar: ,72630 $>0,05$ olduğundan değişkenler arasında ilişki yoktur. Sonuç olarak ilçeler ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı söylenebilir.

	Kadın	Erkek	Toplam
Osmangazi	27	11	38
Yıldırım	24	6	30
Nilüfer	5	1	6
Diğer	18	8	26
Toplam	74	26	100

İlçeler ve Cinsiyet Arasında Ki Kare Testi

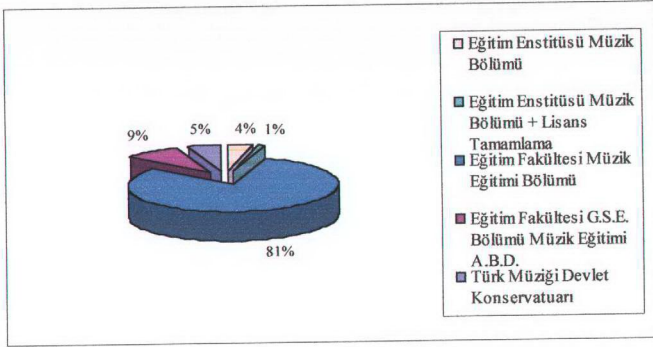
	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	1,312	df=3	p=,72630
M-L Chi-square	1,356	df=3	p=,71582

Tablo 2. 1. 1. 2. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı

Kurum	f	%
Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü	4	4
Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü + Lisans Tamamlama	1	1
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	81	81
Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.	9	9
Türk Müziği Devlet Konservatuarı	5	5
Toplam	100	100

Tablo 2.1.1.2’de müzik öğretmenlerinin mezun oldukları kurumlara göre dağılımı yer almaktadır. Ankete katılan müzik öğretmenlerinden Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü’nden mezun olan 4 kişi; Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü + Lisans Tamamlama Bölümü’nden mezun olan 1 kişi; Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’nden mezun olan 81 kişi; Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’ndan mezun olan 9 kişi; Türk Müziği Devlet Konservatuarı’ndan mezun olan 5 kişi bulunmaktadır.

Buna göre, Bursa ili merkez ve ilçelerinde görev yapmakta olan %95’i aynı kaynaktan gelen müzik öğretmenlerinin müzik dersi ve müzik eğitimi faaliyetlerinin hedeflendiği biçimde yürütülüyor olması beklenir.

Grafik 2. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldıkları Kurumlara Göre Dağılımı

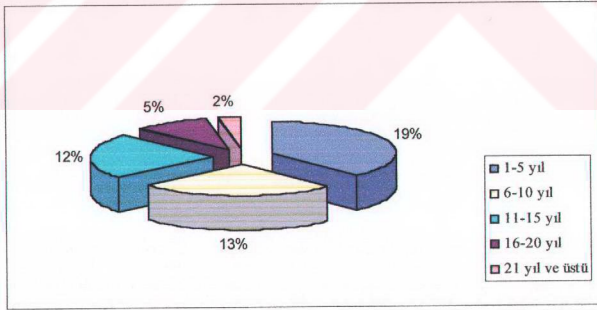
Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nden mezun olanların azlığı, giderek bu kurumdan mezun olanların meslek yıllarını doldurup emekli oldukları; Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dah'ndan mezun olanların azlığı da, bu kurumların yeniden yapılandırılmasından sonra yeni mezun vermeye başlamış oldukları biçiminde yorumlanabilir.

Türk Müziği Devlet Konservatuarı'ndan mezun olanların 1998'den bu yana görevlendirme yapılmadığı, bu öğretmenlerin daha önceden göreve başladığı söylenebilir.

Tablo 2. 1. 1. 3. Müzik Öğretmenlerinin Meslekte Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı

Hizmet Yılı	f	%
1-5 yıl	38	38
6-10 yıl	26	26
11-15 yıl	23	23
16-20 yıl	10	10
21 yıl ve üstü	3	3
Toplam	100	100

Tablo 2.1.1.3'te müzik öğretmenlerinin meslekte hizmet yıllarının dağılımı yer almaktadır. Yıllar 5'er yıllık dönemler halinde seçenklendirilmiştir. Ankete katılan müzik öğretmenlerinden 1-5 hizmet yılında olan 38 kişi; 6-10 hizmet yılında olan 26 kişi; 11-15 hizmet yılında olan 23 kişi; 16-20 hizmet yılında olan 10 kişi; 21 hizmet yılı ve üstünde olan 3 kişi bulunmaktadır.

Grafik 3. Müzik Öğretmenlerinin Meslekte Hizmet Yıllarına Göre Dağılımı

Buna göre, tabloya bakıldığında, 1-5 yılları arasında kıdeme sahip müzik öğretmenlerinin, 5'er yıllık birbirine yakın dilimlerle büyük çoğunluğu oluşturduğu (% 87) görülmektedir. Buna göre, 1-15 yılları arasında kıdeme sahip grubun mesleğe yeni baş-

layan, giderek deneyim kazanıp olgunlaşan ve olgunlaşmış bir grubu kapsadığı söylenebilir.

21 yıl ve üstü kıdeme sahip müzik öğretmeninin sadece 3 kişi oluşu dikkate değer görülmektedir. Emekliliği hak eden öğretmenlerin aktif meslekten ayrılmakta tereddüt etmedikleri söylenebilir. Bu durum da mesleğin zor şartlarına bağlanabilir.²³

Cinsiyet ile Hizmet yılı arasındaki ilişkinin araştırılması:

Bu ilişkinin araştırılması için ki kare bağımsızlık testi yapılmıştır.

H₀: Cinsiyet ile hizmet yılı arasında ilişki yoktur.

H₁: Cinsiyet ile hizmet yılı arasında ilişki vardır.

Anlamlılık Düzeyi $\alpha=0,05$

Serbestlik derecesi: 4

Test istatistiği: 13,943

Karar: $0,00748 < 0,05$ olduğundan değişkenler arasında ilişki vardır, sıfır hipotezi reddedilir. Sonuç olarak cinsiyetle meslekte hizmet yılı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu söylenebilir.

	1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21 yıl +	Toplam
Kadın	28	22	19	5	0	74
Erkek	10	4	4	5	3	26
Toplam	38	26	23	10	3	100

Cinsiyet-Meslekte Hizmet Yılı Arasında Ki Kare Testi

	Chi-square	df	p
Pearson Chi-square	13,943	df=4	p=,00748
M-L Chi-square	13,369	df=4	p=,00961

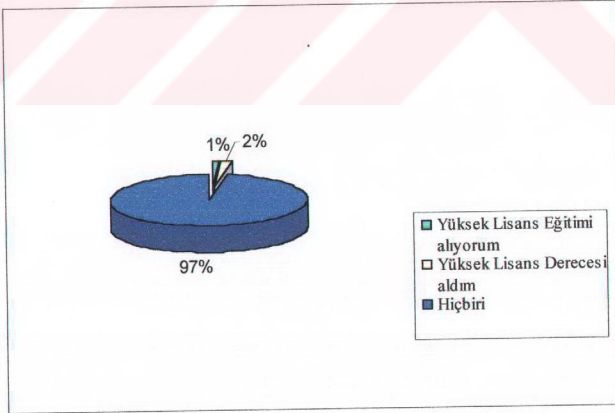
²³ Doç. Atilla SAĞLAM'ın "Müzik Sanatının Adsız Kahramanları Müzik Öğretmenleridir" konulu bildirisinde de mesleğin zor şartları ortaya konmaktadır.

Tablo 2. 1. 1. 4. Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Sonrası Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	f	%
Yüksek Lisans Eğitimi alıyorum	1	1
Yüksek Lisans Derecesi aldım	2	2
Doktora Eğitimi alıyorum	0	0
Doktora Derecesi aldım	0	0
Sanatta Yeterlilik Eğitimi alıyorum	0	0
Sanatta Yeterlilik Derecesi aldım	0	0
Hiçbiri	97	97
Toplam	100	100

Tablo 2.1.1.4'te müzik öğretmenlerinin mezuniyet sonrası eğitimleri ile ilgili durumları yer almaktadır. Mezuniyet sonrası eğitim alan 3 kişi bulunmaktadır.

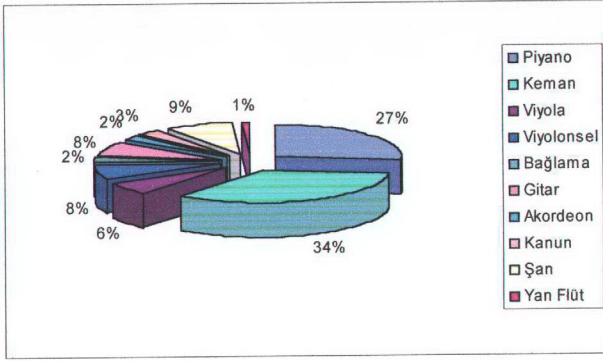
Grafik 4. Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Sonrası Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Buna göre, Bursa ili merkez ve ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin mezuniyet sonrası eğitime ilgi duymadıkları ya da lisansüstü eğitim fırsatı bulamadıkları görülmektedir. Bu nedenle mesleklerini mezun oldukları bilgi ve birikimleriyle yürüttükleri ya da hizmet içi eğitimlerden yararlanabildikleri söylenebilir.

Tablo 2. 1. 1. 5. Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerine Göre Dağılımı

Çalgılar	f	%
Piyano	25	25
Keman	32	32
Viyola	6	6
Viyolonsel	7	7
Bağlama	2	2
Gitar	7	7
Akordeon	2	2
Kanun	3	3
Şan	8	8
Yan Flüt	1	1
Boş	7	7
Toplam	100	100

Tablo 2.1.1.5'te müzik öğretmenlerinin Lisans Eğitimi sırasında eğitim aldıkları bireysel çalgıların dağılımı yer almaktadır. Bireysel çalgısı Piyano olan 25 kişi; Keman olan 32 kişi; Viyola olan 6 kişi; Viyolonsel olan 7 kişi; Bağlama olan 2 kişi; Gitar olan 7 kişi; Akordeon olan 2 kişi; Kanun olan 3 kişi; Şan olan 8 kişi; Yan Flüt olan 1 kişi bulunmaktadır.

Grafik 5. Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerine Göre Dağılımı

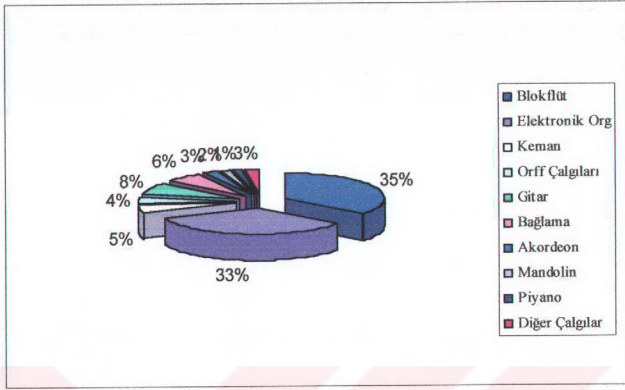
Buna göre, bireysel çalgı eğitiminde en fazla Kemanın seçildiği, bunu Piyano-nun izlediği görülmürken; Yan Flütün en az eğitim alınan çalgı olduğu görülmektedir. Ancak 7 kişinin bireysel çalgılarını yazmayarak boş bıraktıkları görülmüştür. Lisans eğitimi sırasında bireysel çalgı eğitimi almamış olan bir müzik öğretmenin olması mümkün olmadığına göre, bu sorunun boş bırakılmış olması düşündürücüdür.

Tablo 2. 1. 1. 6. Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Kullandığı Çalgılara Göre Dağılımı

Çalgılar	f	%
Blokflüt	85	85
Elektronik Org	81	81
Keman	11	11
Orff Çalgıları	10	10
Gitar	19	19
Bağlama	14	14
Akordeon	6	6
Mandolin	4	4
Piyano	3	3
Diğer Çalgılar*	6	6

Tablo 2.1.1.6'da müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde kullandıkları çalgı/çalğılar yer almaktadır. Derslerde yalnızca 1 çalgı kullanan müzik öğretmenleri olduğu gibi, birden fazla çalgı kullanan müzik öğretmenleri de bulunmaktadır. Blokflüt kullanan 85 kişi; Elektronik Org kullanan 81 kişi; Keman kullanan 11 kişi; Orff Çalgıları kullanan 10 kişi; Gitar kullanan 19 kişi; Bağlama kullanan 14 kişi; Akordeon kullanan 6 kişi; Trampet, Çelik Üçgen, Tef kullanan 1'er kişi; Mandolin kullanan 4 kişi; bireysel çalgısı Yan Flüt olmadığı halde derste kullanan 1 kişi; Piyano kullanan 3 kişi; Kaval kullanan 1 kişi; Viyola kullanan 1 kişi bulunmaktadır.

* **Diğer Çalgılar:** Trampet, Çelik Üçgen, Tef, Yan Flüt, Kaval, Viyola çalgılarını içermekte olup her bir çalgının bir öğretmen tarafından kullanıldığı belirtilmiştir.

Grafik 6. Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Kullandığı Çalgılara Göre Dağılımı

Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde en fazla kullandığı çalgının Blokflüt ve Elektronik Org olduğu; bununla beraber Gitar, Bağlama, Keman, Orff Çalgılarına da derslerde yer verildiği görülmektedir. Trampet, Çelik Üçgen, Tef, Yan Flüt, Kaval ve Viyola en az kullanılan çalgılar arasında yer almaktadır.

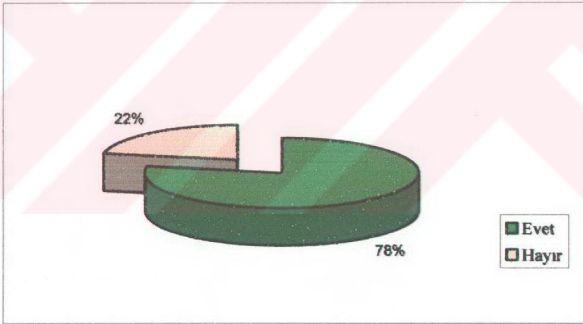
Ayrıca Lisans eğitimi sırasında eğitimini aldıkları bireysel çalgısını derslerde kullanan müzik öğretmeni sayısının da çok fazla olmadığı görülmektedir. Bu durum meslek eğitimiyle meslekteki uygulama açısından eşgüdüm sorununu da gündeme getirebilir.

2. 1. 2. Ankete Katılan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri

Tablo 2. 1. 2. 1. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Kurslarının Yararı Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	78	78
Hayır	22	22
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.1’de müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kurslarının yararı konusundaki görüşleri yer almaktadır. Bu kursların yararına inanan 78 kişi; yararlı olmadığına inanan 22 kişi bulunmaktadır.

Grafik 7. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Kurslarının Yararı Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı

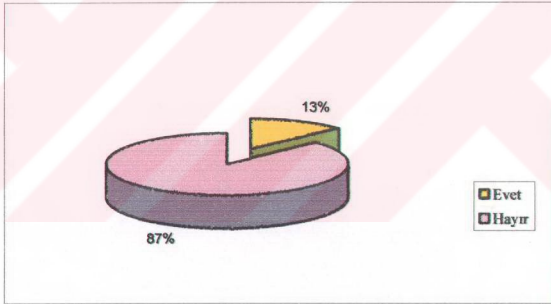
Ayrıca sözlü görüşmeler sırasında, kimi müzik öğretmenleri hizmet içi eğitim kurslarının amaca hizmet etmediğini, kurs programlarının içeriğinin derinlik taşımadığını ve olumlu yönde kazanım sağlamadığını, kurs öğretim üyesi kadrosunun da özen

gösterilmeden belirlendiğini, alanlarında yeterli olmayan kişilerden seçildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 2. 1. 2. 2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılımlarına Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	13	13
Hayır	87	87
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.2’de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ile ilgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına katılım durumları yer almaktadır. Bu kurslara katılan 13 kişi; katılmayan 87 kişi bulunmaktadır.

Grafik 8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılımlarına Göre Dağılımı

Buna göre, Tablo 2.1.2.2’ye göre hizmet içi eğitim kurslarına katılan müzik öğretmenlerinin sayısı 13’tür. Ancak Tablo 2.1.2.1’de öne sürülen görüşlere ek olarak, müzik öğretmenleri hizmet içi eğitim programlarından müzik kurslarına çok az sayıda yer verildiğini ya da hiç vermediğini belirtmektedirler. Nitekim 2003 yılı Hizmet İçi

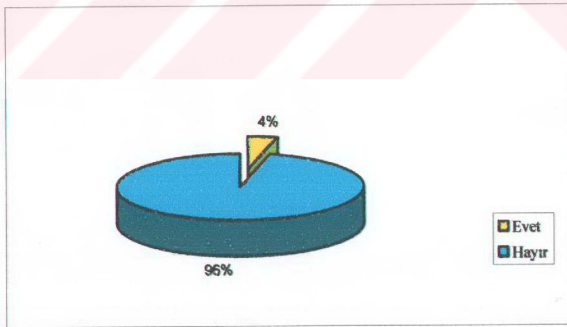
Eğitim Kurs Kılavuzu incelendiğinde m¼zik kurslarının yer almadığı g¼r¼lmektedir. (Bknz. 2003 yılı Hizmet İçi Eğitim Kurs Kılavuzu)

Bununla birlikte hizmet içi eğitimin gereğine inanan %78'lik oran ile, bu eğitim kurslarına katılmama oranı olan %87'lik oran arasındaki çelişkinin ortaya çıkardığı sonuç d¼ř¼nd¼rt¼c¼d¼r.

Tablo 2. 1. 2. 3. M¼zik Öğretmenlerinin Haftalık M¼zik Dersi Saatinin Yeterliliği Konusundaki G¼r¼řlerine G¼re Dağılımı

G¼r¼ř	f	%
Evet	4	4
Hayır	96	96
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.3'de m¼zik öğretmenlerinin m¼zik dersi haftalık ders saatini yeterli bulmaları konusundaki g¼r¼řleri yer almaktadır. Ankete katılan m¼zik öğretmenlerinden m¼zik ders saatini yeterli bulan 4 kişi; yeterli bulmayan 96 kişi bulunmaktadır.

Grafik 9. M¼zik Öğretmenlerinin Haftalık M¼zik Dersi Saatinin Yeterliliği Konusundaki G¼r¼řlerine G¼re Dağılımı

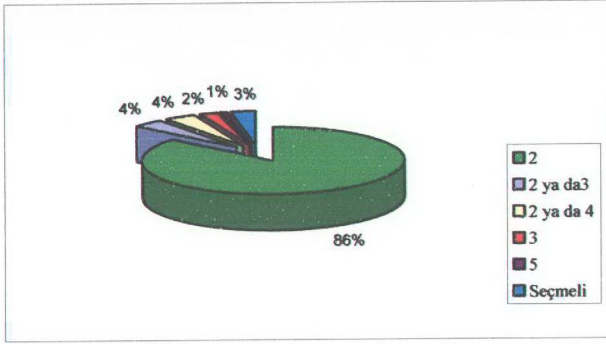
Buna göre, Müzik Öğretmenlerinin müzik dersi haftalık ders saatini yeterli bulmadıkları görülmektedir. Ayrıca, haftada 1 ders saati olan müzik dersinde ders konularını yetiştirme endişesi içinde olan öğretmenlerden dördü öğrencilere çok fazla yararlı olamadıklarının belirtirken, 1 saatte temel bilgilere, çalgı eğitimine, müziksel işitme eğitimine, koroya ne derece yer verebildiklerini ve ellerinden geldiğince özveriyle çalıştıklarını, ayrıntıya girmeden yüzeysel olarak konulara yer verdiklerini belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin bu görüşleri çok yönlü ve çok kapsamlı, sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerle dolu olan müzik dersi için haftalık 1 saatin yeterli olmadığı ve müzik dersi ek çalışmalar programının uygulanmaya konulmasıyla da desteklenmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 4. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saati İçin Önerilerine Göre Dağılımı

Öneri	f	%
1	-	-
2	86	86
2 ya da 3	4	4
2 ya da 4	4	4
3	2	2
4	-	-
5	1	1
Seçmeli	3	3
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.4'te müzik öğretmenlerinin haftalık ders saati için önerileri yer almaktadır. Müzik dersinin en az 2 saat olması gerektiğini düşünen 86 kişi; 2 ya da 3 saat olması gerektiğini düşünen 4 kişi; 2 ya da 4 saat olması gerektiğini düşünen 4 kişi; 3 saat olması gerektiğini düşünen 2 kişi; 5 saat olması gerektiğini düşünen 1 kişi; bu dersin seçmeli olması gerektiğini düşünen 3 kişi görüş birliği içindedirler.

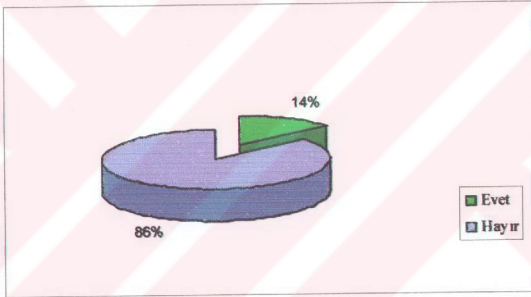
Grafik 10. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saati İçin Önerilerine Göre Dağılımı

Buna göre, az sayıda farklı öneriler tabloda yer almaktadır. Ancak, bunlardan müzik dersinin seçmeli olması gerektiği konusunda 3 müzik öğretmeni görüş belirtmiştir. İlköğretim düzeyinde müzik dersinin seçmeli olması isteği tartışma konusu yapılabilir. Çünkü toplu yapılan diğer dersler gibi bu yaş grubu öğrencilerinin estetik ve sanat eğitimine ilişkin bir düşünce oluşturabilmeleri açısından müzik dersinin kültürleyici bir öğe olarak zorunlu olması görüşü programlara da bugüne kadar yansımıştır. Sonuç olarak öğretmenlerin 2 saatlik bir müzik dersinde hemfikir olduğu görülmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 5. Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Mevcutları Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	14	14
Hayır	86	86
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.5.'de müzik öğretmenlerinin sınıflardaki öğrenci sayılarını uygun bulup bulmadıkları yer almaktadır. Öğrenci sayılarının uygun bulan 14 kişi; öğrenci sayılarını uygun bulmayan 86 kişi bulunmaktadır.

Grafik 11. Müzik Öğretmenlerinin Sınıf Mevcutları Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik dersinin amacına uygun olarak işlenebilmesi için sınıflardaki öğrenci sayısını yeterli bulmadıkları görülmektedir. Bazı müzik öğretmenlerinin sınıf mevcutlarını uygun buluşu müzik eğitimi açısından uygun ortamlarda görev yaptıkları biçiminde yorumlanabilir. Ancak 86 müzik öğretmeni sınıf mevcutlarını uygun bulmamaktadır ve bu müzik öğretmenlerinin haftada 1 saatlik ders içinde ve kalabalık mevcutlu sınıf ortamlarında görevlerini büyük bir özveriyle yerine getirmeye çalıştıkları yolundaki yaygın görüşle örtüşmektedir.

Bu bağlamda hem kuramsal bilgilerin hem uygulamanın gerekli olduğu işitme eğitimine yer vermesinin zor olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 6. Sınıf Mevcutlarını Uygun Bulmayan Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Sınıfların çok kalabalık olmasından dolayı verimli olunamıyor ve 1 saat müzik dersi amacına ulaşamıyor.	38	44,2
İlgi dağıldığı için verim alınamıyor ve tam bir yeterlilik sağlanamıyor.	27	31,4
Uygulama dersi olması nedeniyle 20-25 ya da en fazla 30 kişi olmalı.	10	11,6
Her öğrenciye ayrılan süre yetersiz, 1 öğrenciye 1 dakika bile düşmüyor.	2	2,3
Çalgı eğitimi yapmakta zorlanıyorum.	3	3,5
Dersin seçmeli olması durumunda daha verimli ders işleneceğini ve öğrencilerin daha istekli olacağını düşünüyorum.	4	4,6
Yetenek ve ilgi söz konusu, okullarda uygun ortam maalesef yok.	1	1,2
Sınıflar kalabalık, ayrıca müzik odamız yok. Her derse klavyeyi taşımak zor oluyor. Sadece blokflüt çalmak öğrencilere yetmiyor. Farklı bir şeyler yapmak istiyorlar. Öğrencilerin hepsine ulaşamıyorum.	1	1,2
Toplam	86	100

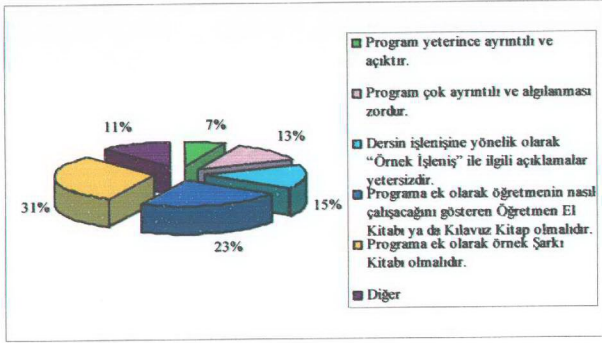
Tablo 2.1.2.6'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri kalabalık sınıflarda ders yapılması durumunda yukarıda sayılan olumsuzlukların müzik dersinin başarısını etkilediğini belirtmişlerdir.

Tablo 2. 1. 2. 7. Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Program yeterince ayrıntılı ve açıktır.	15	15
Program çok ayrıntılı ve algılanması zordur.	29	29
Dersin işlenişine yönelik olarak “Örnek İşleniş” ile ilgili açıklamalar yetersizdir.	34	34
Programa ek olarak öğretmenin nasıl çalışacağını gösteren Öğretmen El Kitabı ya da Kılavuz Kitap olmalıdır.	53	53
Programa ek olarak örnek Şarkı Kitabı olmalıdır.	71	71
Diğer	26	26
Toplam	228	228

Tablo 2.1.2.7’de müzik öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Programı yeterince ayrıntılı ve açık bulan 15 kişi; Programı çok ayrıntılı ve algılanması zor bulan 29 kişi; Dersin işlenişine yönelik olarak “Örnek İşleniş” ile ilgili açıklamaları yetersiz gören 34 kişi; Programa ek olarak öğretmenin nasıl çalışacağını gösteren Öğretmen El Kitabı ya da Kılavuz Kitap olmalı diyen 53 kişi; Programa ek olarak örnek Şarkı Kitabı olmalı diyen 71 kişi bulunmaktadır.

Buna göre, Müzik Öğretmenlerinin en çok Programa ek olarak örnek Şarkı Kitabı’na ve öğretmenin nasıl çalışacağını gösteren Öğretmen El Kitabı ya da Kılavuz Kitabı’na ihtiyaç duydukları görülmektedir.

Grafik 12. Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Lisans düzeyinde Müzik Öğretmenliği Programının 3. yılının ikinci yarıyılında ve 4. yılın birinci yarıyılında haftalık ve teorik ders saati 2 ve kredisi 3 olan Özel Öğretim Yöntemleri dersinin "Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Micro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi" şeklindeki ders tanımlarından anlaşıldığına göre, bir öğretmenin müzik dersini gerçekleştirmek için her türlü bilgi, beceri ve davranışın bu derste tamamlanmış olması gerekir. Böylesi bir yakınmanın öğretmenlerden gelmesi durumunda bir yetişme sorunu olduğu, sorunun bu dersin işlenişleriyle ya da kişilerin algılama becerisiyle ilgili olduğu söylenebilir. Ancak, bu yakınmaların da önemli olduğu, Müzik Dersi Öğretim Programını destekleyici öğretmen el kitabının yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca "Diğer" seçeneğini işaretleyerek düşüncelerini belirten 26 müzik öğretmeni aşağıdaki görüşleri öne sürmüşlerdir:

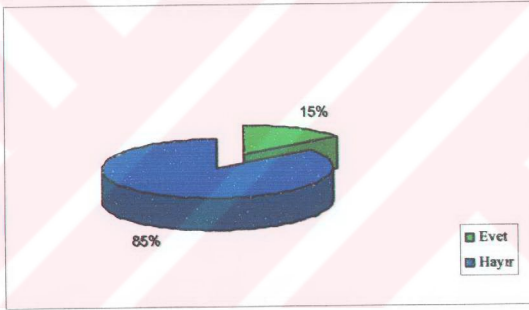
- Yeni bir müzik dersi müfredatı olsa daha iyi olur.
- Konular karmaşa içerisinde gereksiz ağır hazırlanmış ve düzeye göre fazla tutulmuş, örnekler de genellikle kötü seçilmiş.

- 1. Kademe sınıflarında Müzik Öğretmeni girmediği için ve programın ağırlığı nedeniyle zaman zaman algılama adına problem olabiliyor.
- Öğrenci seviyesine göre parçalarla donatılmalıdır. 4.-5. sınıfta müzik dersi yapılmadığı, branş öğretmeni girmediği için özellikle 6. sınıf müfredatı ağır gelmektedir.
- Teorik ve uygulamalı olarak müzik yapmayı öğrenmeye yönelik ayrıntılı, anlaşılır bilgi yok.
- Program okulların genel düzeyini yansıtmıyor.
- Müfredat programı 8 yıla yayılmış, fakat uygulama böyle değil. Uygulaması zayıf.
- Müfredat güncel olmalı, repertuar seçimi ilgi çekecek güncel şarkılarla olmalı.
- Programda gereksiz bilgiler mevcut. Önemli olan müzikte nota ve çalgı çalabilmedir.
- Haftada 1 ders saati yeterli değil, program çok yüklü dolayısıyla müfredat yeterince ve titizlikle işlenmiyor.
- Makamlar konusunun ilköğretimde anlaşılır olduğunu sanmıyorum.
- Teoride mükemmel ancak uygulaması kısmen yapılabilir. Müfredat hazırlayanlar camdan fanusta yaşıyorlar, uygulanabilirliği konusunda hiçbir fikirleri olduğuna inanmıyorum.
- Müzik eğitim-öğretimi en az ilkokul 4. sınıfta başlamalı, çocuklar Orta-1'e geldiğinde hazır olmalıdır.
- Müfredata göre İlköğretim 1. kademedeki verilmesi gereken nota bilgisi sınıf öğretmenleri tarafından yeterli düzeyde verilmediği için programın uygulanması zorlaşıyor.
- İleriye yönelik bir şey yok. Taklit gibi yapıyor gelişmiyor.
- Şu anda seçilmiş ve Tebliğler Dergisi'nde yer alan kitapların hiçbirini yeterli bulmuyorum. Yardımcı kitap kullanıyorum.

Tablo 2. 1. 2. 8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ritm Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	15	15
Hayır	85	85
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.8'de müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ritm alıştırmaları ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Ritm alıştırmalarını yeterli bulan 15 kişi; yeterli bulmayan 85 kişi bulunmaktadır.

Grafik 13. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ritm Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

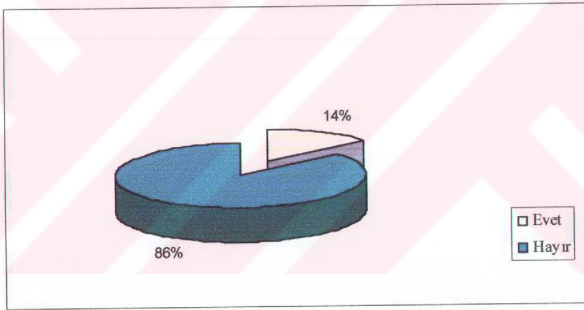
Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarına yer alan ritm alıştırma- larını yeterli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 9. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Yüksekliği Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	14	14
Hayır	86	86
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.9'da müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses yüksekliği alıştırmaları ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Ses yüksekliği alıştırmalarını 14 öğretmenin yeterli bulmasına rağmen, kitaplar üzerinde yapılan araştırmada bu yönde yeterli oluşturacak bilgilere ulaşılabilmesi düşündürücüdür.

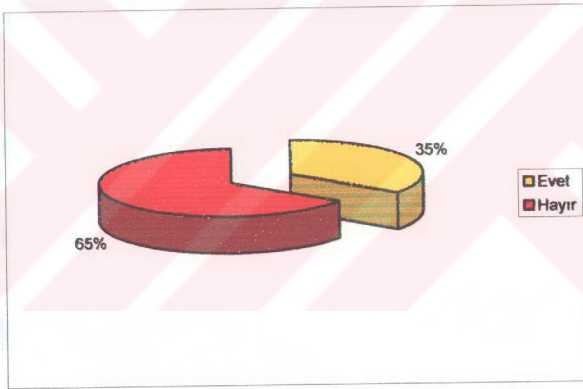
Grafik 14. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Yüksekliği Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses yüksekliği alıştırmalarını yeterli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 10. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	35	35
Hayır	65	65
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.10'da müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses gürlüğü, hızı ve anlatımı alıştırmaları ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Ses gürlüğü, hızı ve anlatımı alıştırmalarını yeterli bulan 35 kişi; yeterli bulmayan 65 kişi bulunmaktadır.

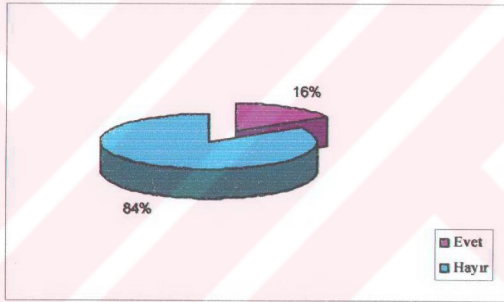
Grafik 15. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses gürlüğü, hızı ve anlatımı alıştırmalarını yeterli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 2. 1. 2. 11. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Kaynağı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Görüş	f	%
Evet	16	16
Hayır	84	84
Toplam	100	100

Tablo 2.1.2.11’de müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses kaynağı alıştırmaları ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Ses kaynağı alıştırmalarının yeterli bulan 16 kişi; yeterli bulmayan 84 kişi bulunmaktadır.

Grafik 16. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Ders Kitaplarındaki Ses Kaynağı Alıştırmalarının Yeterliği İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Buna göre, müzik öğretmenlerinin müzik ders kitaplarında yer alan ses kaynağı alıştırmalarını yeterli bulmadıkları görülmektedir.

2. 1. 3. Ankete Katılan Müzik Öğretmenlerinin Müziksel İşitme Eğitimine İlişkin Görüşleri

Tablo 2. 1. 3. 1. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ritm Okuma, Anlama, Yazma ve Vurma Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Aıştırma	Önem Derecesi								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Öğrenilen bir ezginin bir yerde bilerek değiştirilen ritmini fark etme.	9	16	6	6	7	7	5	-	1
Öğrenilen bir ezginin ya da solfej parçasının ritmini vurma.	39	14	15	2	2	2	3	1	-
Yer adlarıyla (Bursa, İzmir, Ankara vb.) ve ritmik konuşarak konuşmanın ritmini yazıya geçirme.	10	18	13	11	3	1	-	2	1
Ritm aletleriyle seslendirileni yazma.	2	4	3	5	5	4	3	1	2
Ritmik eserler (marş, bolero, vals vb.) dinleterek o eserdeki belirgin bir ritm öbeğini bulma.	-	2	2	4	3	4	6	2	2
El sinyalleri (ritmik fonomimi) ve dil sinyalleri (ta, tate, tafatefe vb.) ile ritm çalışma.	7	9	6	7	5	4	1	1	1
Ölçüsü verilen bir ritm cümlesini ölçü çizgileriyle gösterme.	8	17	23	10	9	1	2	-	-
Öğrenilen bir ezgiyi ya da çalgısal türü seslendirirken ritm çalgılarıyla eşlik yapma.	1	6	8	5	5	5	1	5	1
Ders kitaplarında verilen ritmik çalışma örneklerini kullanma.	1	1	6	7	8	6	1	-	3

Tablo 2.1.3.1’de müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ritm okuma, anlama, yazma ve vurma becerilerini geliştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

18 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ritm okuma, anlama, yazma ve vurma becerilerini geliştirmek için en çok başvurduğu çalışmalar içinde ilk sırada “Öğrenilen bir ezginin ya da solfej parçasının ritmini vurma” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “Yer adlarıyla (Bursa, İzmir, Ankara vb.) ve ritmik konuşarak konuşmanın ritmini yazıya geçirme”, “Ölçüsü verilen bir ritm cümlesini ölçü çizgileriyle gösterme” ve “Öğrenilen bir ezginin bir yerde bilerek değiştirilen ritmini fark etme” çalışmalarına yer verdikleri; üçüncü sırada ise yine “Ölçüsü verilen bir ritm cümlesini ölçü çizgileriyle gösterme”, “Öğrenilen bir ezginin ya da solfej parçasının ritmini vurma” ve “Yer adlarıyla (Bursa, İzmir, Ankara vb.) ve ritmik konuşarak konuşmanın ritmini yazıya geçirme” çalışmalarına yer verdikleri görülmektedir. Bu örneklerin dışında diğer örneklerle daha az yer verildiği müzik öğretmenlerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 2. 1. 3. 2. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ritm Yaratma Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Önem Derecesi	1	2	3	4	5	6
Alıştırma						
Öğrencilerin kendi ritm kümelerini oluşturma.	13	7	27	10	3	2
Kendilerinin ritm çalgısı yapıp sınıfta kullanma.	6	7	4	2	2	2
Yarım bırakılan bir ritm kümesini tamamlama.	37	21	9	4	3	-
Boş bırakılmış ölçülere parçanın ölçüsüne uygun ritm yazma.	15	34	13	3	3	1
Seslendirilen bir ritm kümesinin hızına uygun hareket terimi yazma.	4	8	19	13	3	2
Verilen ritm kümesini bir büyük/bir küçük nota değerleri ile yazma.	7	2	3	8	3	6

Tablo 2.1.3.2.'de müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ritm yaratma becerilerini geliştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

18 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ritm yaratma becerilerini geliştirmek için en çok başvurduğu çalışmalar içinde ilk sırada “Yarım bırakılan bir ritm kümesini tamamlama” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “Boş bırakılmış ölçülere parçanın ölçüsüne uygun ritm yazma” çalışmasına yer verdikleri; üçüncü sırada ise “Öğrencilerin kendi ritm kümelerini oluşturma” çalışmasına yer verdikleri görülmektedir. Bu örneklerin dışında diğer örnekler daha az yer verildiği müzik öğretmenlerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 2. 1. 3. 3. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ses Yüksekliği Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Aıştırma	Önem Derecesi							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Öğrenilen bir ezginin uygun ölçülerini bir sekizli tiz/pes söyleme.	6	5	5	5	1	1	4	1
Öğrenilen bir ezgiyi başka bir sestem başlayarak tekrar etme.	13	9	9	8	2	2	1	1
Verilen üç sestem birisi tekrar çalındığında hangisi olduğunu bulma.	8	6	8	3	3	3	-	-
Verilen üç sestem birisi tekrar çalındığında tiz-orta-pes olarak niteleme.	5	8	11	9	3	2	-	1
Belirli bir ses aralığı içinde ezgi yazma.	23	7	2	4	4	2	1	4
Kendi ses sınırı içinde verilen sesleri doğru tekrar etme.	18	28	14	4	2	1	1	-
Tiz ya da pes bölgelerde verilen sesleri kendi ses sınırına aktarıp tekrar etme.	-	6	11	8	7	1	3	1
İnici-çıkıcı pasajları anlama.	7	8	14	14	5	4	-	2

Tablo 2.1.3.3’de müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ses yüksekliğini kavrama becerilerini geliştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

20 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, Müzik Öğretmenlerinin, öğrencilerin ses yüksekliğini kavrama becerilerini geliştirmek için en çok başvurduğu çalışmalar içinde ilk sırada “Belirli bir ses aralığı içinde ezgi yazma” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “Kendi ses sınırı içinde verilen sesleri doğru tekrar etme” çalışmasına yer verdikleri; üçüncü sırada ise “İnici-çıkıcı pasajları anlama” ve “Kendi ses sınırı içinde verilen sesleri doğru tekrar

etme” çalışmalarına yer verdikleri görülmektedir. Bu örneklerin dışında diğer örneklere daha az yer verildiği müzik öğretmenlerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 2. 1. 3. 4. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Tonal/Modal Yapıları Kavrama Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Alıştırma	Önem Derecesi						
	1	2	3	4	5	6	7
Aynı anda işitilen iki ya da üç sestten istenilen herhangi birini söyleme.	4	2	8	4	5	-	-
Kısa bir ezgi parçasını doğru tekrar etme.	61	9	5	1	-	-	-
Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle okuma çalışması yapma.	6	28	19	4	2	-	-
Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle yazma çalışması yapma.	1	3	9	4	2	-	-
Öğrenilen bir ezgide, varsa, tonal/ modal geçkiyi (modülasyon) fark etme.	6	31	15	10	2	-	-
Seslendirilen ezgiyi majör-minör-makamsal olarak niteleme.	3	4	15	12	6	7	3
Seslendirilen ezgiyi tonalite/makam içinde kalarak doğru seslerle tekrar etme.	-	3	4	12	11	6	4

Tablo 2.1.3.4’te müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin tonal/modal yapıları kavrama becerilerini geliştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

32 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, müzik 6đretmenlerinin, 6đrencilerin tonal/modal yapıları kavrama becerilerini geliştirmek için en çok başvurduğu çalışmalar içinde ilk sırada “Kısa bir ezgi parçasını doğru tekrar etme” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “6đrenilen bir ezgide, varsa, tonal/modal geçkiyi (modülasyon) fark etme” ve “Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle okuma” çalışmalarına yer verdikleri; üçüncü sırada ise “Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle okuma”, “6đrenilen bir ezgide, varsa, tonal/modal geçkiyi (modülasyon) fark etme” ve “Seslendirilen ezgiyi maj6r-min6r-makamsal olarak niteleme” çalışmalarına yer verdikleri g6rlmektedir. Bu 6rneklerin dışında diğer 6rneklere daha az yer verildiği müzik 6đretmenlerinin g6rşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 2. 1. 3. 5. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Önem Derecesi	1	2	3	4	5	6	7	8
Alıştırma								
Seslendirilen ezginin bölümlerini ses gürlüğü düzeyine göre (p-mf-f) ayırt etme.	57	6	1	-	1	1	3	1
Seslendirilen ezgiye uygun gürlük işaretleri yazma.	11	35	-	3	1	3	2	5
Seslendirilen ezgideki giderek kuvvetlenen(crescendo) geçişleri ayırt etme.	7	20	35	3	3	2	1	1
Seslendirilen ezgideki giderek hafifleyen (descrescendo) geçişleri ayırt etme.	-	5	16	35	3	2	2	-
Seslendirilen ezgideki giderek ağırlaşan (ritardando) geçişleri ayırt etme.	1	2	7	12	34	9	2	-
Seslendirilen ezgideki giderek çabuklaşan (accelerando) geçişleri ayırt etme.	-	3	3	5	8	31	4	5
Seslendirilen ezgideki bağlı (legato) çalma-söylemeyi ayırt etme.	-	5	9	4	5	8	22	1
Seslendirilen ezgideki kesik kesik (staccato) çalma-söylemeyi ayırt etme.	3	3	4	5	4	3	8	24

Tablo 2.1.3.5’de müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ses gürlüğü, hızı ve anlatımı ile ilgili becerilerini geliştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

21 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin ses gürlüğü, hızı ve anlatımı ile ilgili becerilerini geliştirmek için en çok başvurduğu çalışmalar içinde ilk sırada “Seslendirilen ezginin bölümlerini ses gürlüğü düzeyine göre (p-mf-f) ayırt etme” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “Seslendirilen ezgiye uygun gürlük işaretleri yazma” çalışmasına yer verdikleri; üçüncü sırada ise “Seslendirilen ezgideki giderek kuvvetlenen (crescendo) geçişleri ayırt etme” çalışmasına yer verdikleri görülmektedir. Bu örneklerin dışında diğer örneklere daha az yer verildiği müzik öğretmenlerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır. Ancak bu çalışmaların dolaylı ve doğrudan işitme eğitimi kapsamında olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu bu soruda verilen seçenekleri sırasıyla (1,2,3... şeklinde) işaretleyerek tekdüze bir cevap yolunu seçmişlerdir. Bu da tablo üzerinde kolaylıkla görülebilmektedir. Nitekim önem derecesine göre her seçenek giderek birbirini izleyen sıklıkta (57-35-35...) ve diyagonal biçimde yer almaktadır.

Tablo 2. 1. 3. 6. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin İnsan ve Çalgı Sesleri Becerilerini Geliştirmek İçin Yaptıkları Çalışmalara Göre Dağılımı

Önem Derecesi	Alıştırma				
	1	2	3	4	5
İnsan seslerini kadın-erkek sesi olarak ayırt etme.	64	2	4	2	1
Kadın-erkek seslerini tiz-orta-pes olarak ayırt etme.	7	49	8	2	-
Bir koro eseri içinde ses gruplarını ayırt etme.	4	9	27	6	4
Seslendirme yapan bir çalgının hangi grup çalgılardan (yaylı/telli-üflelemeli-vurmalı-tuşlu) olduğunu ayırt etme.	5	14	27	24	4
Seslendirme yapan bir toplulukta yer alan çalgıları ses renklerine göre (tını) ayırt etme.	1	1	10	13	17

Tablo 2.1.3.6’da müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin insan ve çalgı seslerini tanımaya yönelik becerilerini pekiştirmek için yaptıkları çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar yer verme sıklığına göre gruplandırılarak değerlendirilmektedir.

19 Müzik Öğretmeninin anketi yanıtlarken önem derecesini belirtmeden yaptığı işaretlemeler değerlendirmeye alınmamıştır.

Buna göre, müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin insan ve çalgı seslerini tanımaya yönelik becerilerini pekiştirmek için ilk sırada “İnsan seslerini kadın-erkek sesi olarak ayırt etme” çalışmasına yer verdikleri; ikinci sırada “Kadın-erkek seslerini tiz-orta-pes olarak ayırt etme” çalışmasına yer verdikleri; üçüncü sırada ise “Bir koro eseri içinde ses gruplarını ayırt etme” ve “Seslendirme yapan bir çalgının hangi grup çalgılardan (yaylı/telli-üflelemeli-vurmalı-tuşlu) olduğunu ayırt etme” çalışmasına yer verdik-

leri görülmektedir. Bu örneklerin dışında diğer örneklere daha az yer verildiği müzik öğretmenlerinin görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 2.1.3.5 ve Tablo 2.1.3.6'da seçeneklerin sırasıyla (1,2,3... şeklinde) işaretlenmesi açısından bir benzerlik göstermektedir. Aynı şekilde, önem derecesine göre her seçeneğin giderek birbirini izleyen sıklıkta (64-49-27...) yer aldığı ve diyagonal biçim oluşturduğu görülmektedir.

2. 2. İlköğretim Müzik Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi

Çizelge 2. 2. 1. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım

Şinasi AYDIN, Müzik 6 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 6 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 6 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Ana Hız Basamakları, Değişiklikleri ve Terimleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Ana Hız Basamakları, Değişiklikleri ve Terimleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Ana Hız Basamakları, Değişiklikleri ve Terimleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.
2. Ana Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	2. Ana Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	2. Ana Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.
—	3. Verilen bir şarkının hız ve gürlük terimleri ile işaretlerini yazma.	—

Çizelge 2. 2. 2. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü

Şinasi AYDIN, Müzik 6 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 6 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 6 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Çeşitli bölünmelerden oluşan ritm kalıplarıyla 2/4'lük ve 4/4'lük ölçü içindeki alıştırmaları ritm çubukları ya da kalemle vurma.	1. Örneklerden yararlanarak yeni ritm kalıpları yaratma.	1. Örnek ritm kalıbı verilmiş, ölçü sayısı belirtilmiş, ses sınırı belirlenmiş ezgiyi porte üzerinde yazma.
2. İnce Mi Sesi konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma. Tam, 2 Tam ve ½ notalarla mi sesi yazma.	2. İnce Mi Sesi konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.	2. İnce Mi Sesinin porte üzerinde yazma.
3. Karma Ölçü 5/8'lik konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.	3. Karma Ölçü 5/8'lik konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.	3. Karma Ölçü şarkı ile örneklenmiş.
4. Tam ve Eksik Ölçü konusunda yazılan iki ezgiyi okuyup çalma.	4. Tam ve Eksik Ölçü konusunda yazılan iki ezgiyi okuyup çalma.	4. Tam ve Eksik Ölçü şarkı ile örneklenmiş.
5. Ezgi yaratma konusu için örnek ezgi çalışması yolu izlenerek bir ezgi yaratma.	5. Ezgi yaratma konusu için bir şiire ritm kalıbı yazılıp, ölçülendirilmiş ve ezgisi oluşturularak şarkı yapılmış.	5. Ezgi yaratma konusu için örnek ezgi çalışması yolu izlenerek bir ezgi yaratma.

Çizelge 2. 2. 3. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

5. Ünite Müzikte Dizi, Ton ve Makam

Şinasi AYDIN, Müzik 6 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 6 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 6 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Diziyi oluşturan sesler ve aralıklar, dizinin yazılışı-okunuşu, dizinin adlandırılması örnek dizilerde incelenmiş. Do-Re-Mi dizilerini yazıp çalma.	1. Diziyi oluşturan sesler ve aralıklar, dizinin yazılışı-okunuşu, dizinin adlandırılması örnek dizilerde incelenmiş. Fa-Sol seslerine dizi yapma, Re-Mi dizilerini seslendirme.	1. Diziyi oluşturan sesler ve aralıklar, dizinin yazılışı-okunuşu, dizinin adlandırılması örnek dizilerde incelenmiş. Re-Mi seslerinin dizilerini yazıp çalma.
2. Ses Değiştirici İşaretler konusundaki şarkının işaretlerini yazıp, şarkıyı çalma.	2. Ses Değiştirici İşaretler konusundaki örnekleri ve şarkıyı okuyup çalma.	2. Ses Değiştirici İşaretler konusundaki şarkıyı okuyup çalma.

Çizelge 2. 2. 4. İlköğretim 6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması
6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür

Şinasi AYDIN, Müzik 6 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 6 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 6 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Sesiyle teksesli müzik denemeleri yapma.	1. Sesiyle ve çalgısıyla teksesli doğaçlama ezgi denemeleri yapma.	1. Sesiyle ve çalgısıyla teksesli ezgi ve şarkı denemeleri yapma, çalgısıyla çalma.
2. İki sesli bir kanonu söyleme.	2. İki sesli bir kanonu söyleme.	2. İki sesli bir kanonu söyleme.
3. Teksesli ve çoksesli (iki sesli) şarkıları karşılaştırma, seslendirme.	3. Çoksesli (iki sesli) bir şarkıyı söyleme.	3. Çoksesli (iki sesli) bir şarkıyı söyleme.
4. Ezgilerin ve şarkıların biçim öğeleri olan motif ve cümleleri ezgi üzerinde işaretleme, şarkıyı söyleme.	4. Ezgilerin ve şarkıların biçim öğeleri olan motif, cümle ve dönemleri ezgi ve şarkı üzerinde işaretleme.	4. Ezgilerin ve şarkıların biçim öğeleri olan motif, cümle ve dönemleri şarkı üzerinde işaretleme.

Çizelge 2. 2. 5. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması
3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım

Şinasi AYDIN, Müzik 7 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 7 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 7 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Ana ve Ara Hız Basamakları, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Ana ve Ara Hız Basamakları, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma, müzik eserleri üzerinde işaretleme yapma.	1. Ana ve Ara Hız Basamakları, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.
2. Ana ve Ara Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	2. Ana ve Ara Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma, müzik eserleri üzerinde işaretleme yapma.	2. Ana ve Ara Gürlük Basamakları, Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.
3. Seslendirim Teknikleri (Bağlı ve Kesik) konusundaki ezgiyi söyleyip çalma.	3. Seslendirim Teknikleri (Bağlı ve Kesik) konusundaki şarkıyı söyleyip çalma.	3. Seslendirim Teknikleri (Bağlı ve Kesik) konusundaki ezgileri söyleyip çalma.

Çizelge 2. 2. 6. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü

Şinasi AYDIN, Müzik 7 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 7 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 7 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Çift Noktalı Süre Değerleri ve Aksatım (Senkop) konularında ritm kalıpları ve ezgilerle alıştırmalar verilmiş.	1. Çift Noktalı Süre Değerleri ve Aksatım (Senkop) konularında verilen örnek ritm kalıbı ve ezgi yapma yolu izlenerek, ritm kalıpları ve ezgiler meydana getirme.	1. Çift Noktalı Süre Değerleri ve Aksatım (Senkop) konularında verilen örnek ritm kalıbı ve ezgi yapma yolu izlenerek, ritm kalıpları ve ezgiler düzenleme.
2. Ezgilerde Ses Gidişleri konusunda örnek ezgi düzenlemesi yolu izlenerek sıralı ve atlamalı ses gidişleri yapma.	2. Ezgilerde Ses Gidişleri konusunda örnek ezgileri söyleyip çalma.	2. Ezgilerde Ses Gidişleri konusunda örnek ezgi düzenlemesi yolu izlenerek sıralı ve atlamalı seslerden oluşan ezgi yazma.
3. Kalın La Sesi konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.	3. Kalın La Sesi konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.	3. Kalın La Sesi konusunda yazılan bir ezgiyi okuyup çalma.
4. Karma Ölçü 7/8'lik ve 9/8'lik konusunda yazılan ezgileri okuyup çalma.	4. Karma Ölçü 7/8'lik ve 9/8'lik konusunda yazılan ezgileri okuyup çalma.	4. Karma Ölçü 7/8'lik ve 9/8'lik konusunda yazılan ezgileri okuyup çalma.
5. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik karma ölçülerde verilen örnek ezgi çalışmalarını verilmiş.	5. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik karma ölçülerde verilen örnek ezgi çalışmalarını okuyup, çalma.	5. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik karma ölçülerde verilen örnek ezgi çalışmalarını okuyup, çalma, ezgi düzenlemesi yapma.

Çizelge 2. 2. 7. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

5. Ünite Müzikte Dizi, Ton ve Makam

Şinasi AYDIN, Müzik 7 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 7 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 7 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Do Majör-La Minör dizileri, kalıpları, aralıkları örnek dizilerde incelenmiş. Doğal, armonik ve melodik minör tonlarındaki şarkıları söyleyip çalma.	1. Do Majör-La Minör dizileri, kalıpları, aralıkları örnek dizilerde incelenmiş. Doğal, armonik ve melodik minör tonlarındaki şarkıları söyleyip çalma.	1. Do Majör-La Minör dizileri, kalıpları, aralıkları örnek dizilerde incelenmiş. Doğal, armonik ve melodik minör tonlarındaki şarkıları söyleyip çalma.
2. Türk Sanat Müziği ses sistemi, makam dizileri üzerinde incelenmiş. Şarkıları söyleyip çalma.	2. Türk Sanat Müziği ses sistemi, makam dizileri üzerinde incelenmiş. Şarkıları söyleyip çalma.	2. Türk Sanat Müziği ses sistemi, makam dizileri üzerinde incelenmiş. Şarkıları söyleyip çalma.

Çizelge 2. 2. 8. İlköğretim 7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür

Şinasi AYDIN, Müzik 7 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 7 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 7 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Yatay (Polifoni) ve Dikey (Homofoni) çokseslilik konularındaki şarkıları söyleyip çalma.	1. Yatay (Polifoni) ve Dikey (Homofoni) çokseslilik konularındaki şarkıları söyleyip çalma.	1. Yatay (Polifoni) ve Dikey (Homofoni) çokseslilik konularındaki şarkıları söyleyip çalma.
2. İki Seslilikte Yatay Çokseslilik (Ezgisel) konusundaki şarkıları söyleyip çalma.	2. İki Seslilikte Yatay Çokseslilik (Ezgisel) konusundaki şarkıları söyleyip çalma.	2. İki Seslilikte Yatay Çokseslilik (Ezgisel) konusundaki şarkıları söyleyip çalma.
3. Bir, İki ve Üç Dönemli Şarkı Biçimleri konusundaki şarkılarda cümle ve motifleri işaretleme.	3. Bir, İki ve Üç Dönemli Şarkı Biçimleri konusundaki şarkılarda dönemleri işaretleme.	3. Bir, İki ve Üç Dönemli Şarkı Biçimleri konusundaki şarkılarda dönemleri işaretleme.
4. Nakarathlı Şarkı Biçimi ve Rondo konusundaki şarkılarda dönemleri işaretleme.	4. Nakarathlı Şarkı Biçimi ve Rondo konusundaki şarkıları söyleme, şarkılardaki dönemleri işaretleme.	4. Nakarathlı Şarkı Biçimi ve Rondo konusundaki şarkıları söyleme, şarkılardaki bölümleri işaretleme.
5. Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziklerinin başlıca türlerindeki şarkıları söyleyip çalma.	5. Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziklerinin başlıca türlerindeki şarkıları söyleyip çalma.	5. Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziklerinin başlıca türlerindeki şarkıları söyleyip çalma.

Çizelge 2. 2. 9. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

3. Ünite Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım

Şinasi AYDIN, Müzik 8 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 8 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 8 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Gürlük Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Gürlük Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Gürlük Değişiklikleri, Terimleri ve İşaretleri üzerinde şarkılar verilmiş.
2. Seslendirim Teknikleri-Belirterek (Portato) konusundaki ezgiyi söyleyip çalma.	2. Seslendirim Teknikleri-Belirterek (Portato) konusundaki ezgiyi söyleyip çalma.	2. Seslendirim Teknikleri-Belirterek (Portato) konusunda bir ezgi verilmiş.
3. Müzikal Anlatım Terimlerini uygulayarak verilen türkülerini söyleyip çalma.	3. Müzikal Anlatım Terimlerini uygulayarak verilen marşı söyleyip çalma.	3. Müzikal Anlatım Terimleri konusunda örnek bir şarkı verilmiş.

Çizelge 2. 2. 10. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

4. Ünite Müzikte Ritm, Ezgi ve Ölçü

Şinasi AYDIN, Müzik 8 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 8 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 8 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Ritm ile Eşlik Düzenlemeleri konusunda örnek bir şarkının Yalın ve Karmaşık şekilde yapılan eşlik düzenlemesi yolu izlenerek eşlik düzenlemesi yapma.	1. Ritm ile Eşlik Düzenlemeleri konusunda örnek bir şarkının Yalın ve Karmaşık şekilde yapılan eşlik düzenlemesi yolu izlenerek eşlik düzenlemesi yapma.	1. Ritm ile Eşlik Düzenlemeleri konusunda örnek bir şarkının Yalın ve Karmaşık şekilde yapılan eşlik düzenlemesi yolu izlenerek eşlik düzenlemesi yapma.
2. Kalın La ve İnce Mi arasındaki ses alanında ezgi denemeleri yapma.	2. Kalın La ve İnce Mi arasındaki ses alanında ezgi denemeleri yapma.	2. Kalın La ve İnce Mi arasındaki ses alanında ezgi denemeleri yapma.
3. İki İkilik (Sebare) Ölçü konusundaki şarkıları söyleyip çalma.	3. İki İkilik (Sebare) Ölçü konusundaki şarkıları söyleyip çalma.	3. İki İkilik (Sebare) Ölçü konusundaki şarkıları söyleyip çalma.
4. Geleneksel Türk Müziğinde kullanılan başlıca usullerdeki şarkıları söyleyip çalma.	4. Geleneksel Türk Müziğinde kullanılan başlıca usullerdeki şarkıları söyleyip çalma.	4. Geleneksel Türk Müziğinde kullanılan başlıca usullerdeki şarkıları söyleyip çalma.

Çizelge 2. 2. 11. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

5. Ünite Müzikte Dizi, Ton ve Makam

Şinasi AYDIN, Müzik 8 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 8 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 8 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Sol Majör-Mi Minör, Fa Majör-Re Minör dizileri, aralıkları, armonik ve melodik minör dizileri açıklanmış, bu tonlarda verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Sol Majör-Mi Minör, Fa Majör-Re Minör dizileri, aralıkları, armonik ve melodik minör dizileri açıklanmış, bu tonlarda verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	1. Sol Majör-Mi Minör, Fa Majör-Re Minör dizileri, aralıkları, armonik ve melodik minör dizileri açıklanmış, bu tonlarda verilmiş şarkıları söyleyip çalma.
2. Kürdi, Hicaz, Karcığar makamları, dizileri, aralıkları açıklanmış, bu makamlardaki şarkıları söyleyip çalma.	2. Kürdi, Hicaz, Karcığar makamları, dizileri, aralıkları açıklanmış, bu makamlardaki şarkıları söyleyip çalma.	2. Kürdi, Hicaz, Karcığar makamları, dizileri, aralıkları açıklanmış, bu makamlardaki şarkıları söyleyip çalma.
3. Ezgilerde, Şarkılarda Geçki (Modülasyon) konusunda karar sesi değiştirilmeden ve değiştirilerek yapılan geçkiler bulunan şarkıları söyleyip çalma.	3. Ezgilerde, Şarkılarda Geçki (Modülasyon) konusunda ara ton ve ara makamlara örnek geçkiler verilmiş.	3. Ezgilerde, Şarkılarda Geçki (Modülasyon) konusunda bitiş (karar) sesi değiştirilmeden ve değiştirilerek yapılan geçkiler açıklanmış, örnek bir şarkıyı söyleyip çalma.

Çizelge 2. 2. 12. İlköğretim 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarının Karşılaştırması

6. Ünite Müzikte Örgü, Doku, Biçim, Tür

Şinasi AYDIN, Müzik 8 Küre Yayıncılık, 1996, Ankara	Doç.Dr. Salih AKKAŞ, Müzik 8 Ocak Yayınları, 1996, Ankara	H.YILDIZ&M.ÇAM, Müzik 8 Pasifik Ders Kitapları, 1996, Ankara
1. Üç Seslilik ve Dört Seslilik konuları do majör dizinin sesleri üzerinde gösterilmiş. Üç ve dört sesli şarkıları söyleyip çalma.	1. Üç Seslilik ve Dört Seslilik konuları do majör dizinin sesleri üzerinde gösterilmiş. Üç ve dört sesli şarkıları söyleyip çalma.	1. Üç Seslilik ve Dört Seslilik konuları do majör dizinin sesleri üzerinde gösterilmiş. Üç ve dört sesli şarkıları söyleyip çalma.
2. Geleneksel Türk Müziğinde çokseslilik, çalgıların yapısında ve kullanımında var olan çokseslilik temelleri ve dem tutma konularında verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	2. Geleneksel Türk Müziğinde çokseslilik, çalgıların yapısında ve kullanımında var olan çokseslilik temelleri ve dem tutma konularında verilmiş şarkıları söyleyip çalma.	2. Geleneksel Türk Müziğinde çokseslilik, çalgıların yapısında ve kullanımında var olan çokseslilik temelleri ve dem tutma konuları verilmiş.
3. Müzikte Tema ve Varyasyon konusunda iki temanın çeşitlemesi yapılmış.	3. Müzikte Tema ve Varyasyon konusunda çeşitlemesi yapılan bir temayı söyleyip çalma.	3. Müzikte Tema ve Varyasyon konusunda çeşitlemesi yapılmış.

Ders kitaplarında müziksel işitme eğitime ilişkin hedef ve davranışların varlığına yönelik yapılan araştırmalarda, bu çalışmalara az da olsa yer verildiği anlaşılmaktadır. Ancak, konunun kitaplarda ele alınış biçimiyle ders programlarındaki önemi açısından farklılıklar bulunduğu da söylenebilir.

3. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Anket yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesi ve değerlendirilmesiyle aşağıdaki sonuç ve öneriler elde edilmiştir:

Bursa ilinde görev yapan müzik öğretmenlerinin %74'ü kadın, %26'sı erkektir.

Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları kurumlara göre dağılımı incelendiğinde, %81'inin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü çıkışlı olmalarına rağmen gerçekte %95'inin aynı kaynaktan yetişmiş müzik öğretmenleri olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgı eğitimlerine göre dağılımları incelendiğinde, 100 müzik öğretmeninden %70'inin piyano ve yaylı çalgılar olarak eğitim aldıkları görülmesine rağmen; lisans eğitimi sırasında eğitimini aldıkları bireysel çalgısını derslerde kullanan müzik öğretmeni sayısının %15 oranında piyano, keman ve viyola olduğu görülmektedir. Bu durum mesleki eğitim ile meslekteki uygulama arasında bir sorun olduğu izlenimini ortaya koymaktadır.

Hizmet içi eğitimin gereğine inanan %78'lik müzik öğretmeni oranıyla, bu eğitim kurslarına katılmayı tercih etmeyen müzik öğretmenlerinin %87 gibi büyük bir oran oluşturması müzik öğretmenlerinin mesleki inanç, düşünce ve söylemleriyle uygulamaları arasında büyük çelişki olduğu anlaşılmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin %96'sı müzik dersi haftalık ders saatlerini yetersiz olduğu görüşündedir.

Müzik öğretmenlerinin kalabalık sınıflarda müzik dersini beklenen düzeyde gerçekleştirmelerinin zor olduğu anlaşılmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programının uygulanması konusunda önemli sıkıntılar yaşadıkları, en yoğun sıkıntının da programa ek olarak örnek şarkı kitabı eksikliğinde yaşandığı belirtilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin müziksel işitme eğitimine ilişkin konuların kitaplarda yer alışılarıyla ilgili olarak yetersiz görüş belirttikleri görülmektedir.

Müzik öğretmenleri, öğrencilerin ritm okuma, anlama, yazma ve vurma becerilerini geliştirmek için “Öğrenilen bir ezginin ya da solfej parçasının ritmini vurma” çalışmasını önemli bulmaktadır. Bununla birlikte ritm yaratma becerilerini geliştirmek için de yine bir önceki öğretim etkinliğinde olduğu gibi “Yarım bırakılan bir ritm kümesini tamamlama” çalışmasının önemine inanmaktadırlar.

Ses yüksekliği becerilerini geliştirmek için “Belirli bir ses aralığı içinde ezgi yazma” çalışmasını; tonal/modal yapıları becerilerini geliştirmek için ise “Kısa bir ezgi parçasını doğru tekrar etme” çalışmasını önemli buldukları görülmektedir.

Ses gürlüğü, hızı ve anlatımı becerilerini geliştirmek için önemli buldukları çalışmanın “Seslendirilen ezginin bölümlerini ses gürlüğü düzeyine göre (p-mf-f) ayırt etme” olduğu; insan ve çalgı sesleri becerilerini geliştirmek için önemli buldukları çalışmanın ise “İnsan seslerini kadın-erkek sesi olarak ayırt etme” olduğu görülmektedir.

Yukarıda verilen sonuçlardan hareketle aşağıdaki önerilere ulaşılmıştır:

Lisans üstü eğitimin yenileştirici ve geliştirici etkisi düşünüldüğünde, gerek müzik öğretmenlerinin mesleki bilgilerinin güçlenmesi, gerek müzik dersinin etkinliğinin artırılması için müzik öğretmenlerinin tezli ya da tezsiz yüksek lisans programlarına katılmaları önerilmektedir.

Müzik öğretmenlerinden %81’inin derslerde blokflüt ve elektronik orgu birlikte kullandığının belirtilmesi, müzik öğretmenliği eğitimindeki çalgı eğitimi programlarının yeniden değerlendirilip düzenlenmesini ortaya koyar biçimde önemli bulunmaktadır.

Müzikle ilgili akademisyenlerin müzik öğretmeni yetiştirme programlarının meslekle bağlarını sürekli araştırma konusu yapmaları ve yenileştirmeleri önerilmektedir.

Hizmet içi kursların amacına yönelik, kurs programlarının içeriğinin derinlik taşıması ve olumlu yönde kazanım sağlaması ve kurs öğretim üyesi kadrosunun da müzik öğretmenlerini geliştirecek düzeyde alanlarında yeterli olan kişilerden seçilerek planlanması ve yürütülmesi önerilmektedir.

Müzik dersi haftalık ders saatlerinin 2 saate artırılması yönünde Y.Ö.K., Milli Eğitim Bakanlığı ve Akademisyenler düzeyinde çalışmalar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- AKKAŞ, Salih. **Müzik Ders Kitabı**, Ocak Yayıncılık, Ankara, 1996.
- AKYÜZ, Yahya. **Türk Eğitim Tarihi**, Alfa Yayınları, İstanbul, 1999.
- AYDIN, Şinasi. **Müzik Ders Kitabı**, Küre Yayıncılık, Ankara, 1996.
- BOZKAYA, İsmail. **Okul Ortamında Müzik**, F.Özsan Matbaacılık, Bursa, 2001.
- “Büyük Larousse-Sözlük ve Ansiklopedi”, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1992, Cilt 7.
- DEMİREL, Özcan. **Genel Öğretim Yöntemleri**, Usem Yayınları, Ankara, 1995.
- ERTÜRK, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**, Yelken Tepe Yayınları, Ankara, 1972.
- KAPTAN, Saim. **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**, Tekışık Web Ofset, Ankara 1998.
- KARASAR, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1999.
- M.E.B. **İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1994.
- Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Tebliğler Dergisi, **Ortaokul ve Lise Müzik Programı**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1986.
- “Milliyet-Hachette Axis 2000”, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2000, Cilt 2.
- SAĞLAM, Atilla. “Müzik Sanatının Adsız Kahramanları Müzik Öğretmenleridir” **Sanat ve Sanat Eğitimi Sorunları Sempozyumu**, 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale, 1999.
- SÖZER, Vural. **Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, **Orta Dereceli Okulların 1.Devre Sınıfları ve 2.Devre 1.Sınıf Müzik Programı**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1971.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, **Ortaokul Programı**, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1949

UÇAN, Ali. **Müzik Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.

UÇAN, Ali. **Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.

YILDIZ, Hüsnü. **Müzik Ders Kitabı**, Pasifik Ders Kitapları, Ankara, 1996.

YÖNETKEN, Halil Bedii ve diğerleri. “Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış”, **Müzik Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1993.

EKLER

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULU İKİNCİ KADEME MÜZİK DERSLERİNİN
MÜZİKSEL İŞİTME EĞİTİMİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

A N K E T

MÜGE PARİN YAZICI

BURSA 2003

Sayın
Müzik Öğretmeni,

Bu anket, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülmekte olan "İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinin Müziksel İşitme Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi" konulu bir araştırma için hazırlanmıştır.

Anket yolu ile elde edilecek bilgiler yalnız bu araştırma için kullanılacaktır. Ankete katılanlar ile ilgili her türlü bilgi gizli tutulacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması, ankette yer alan soruların doğru ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlıdır.

İlginiz ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Müge PARİN YAZICI
Araştırmacı

A N K E T

AÇIKLAMA: Ankette, üç bölümde toplam 23 soru yer almaktadır. Bu sorular çoktan seçmeli ve açık uçlu olmak üzere iki türde düzenlenmiştir. Çoktan seçmeli sorular için size uygun olanı (X) ile işaretleyiniz ya da birden çok seçenek işaretlendiğinde önem derecesine göre (1,2,3...) şeklinde gösteriniz. Açık uçlu sorular için boş bırakılan yere görüşlerinizi kısaca yazınız.

A. Kişisel Bilgiler:

1. Cinsiyetiniz.

( ) Kadın ( ) Erkek

2. Mezun olduğunuz kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- ( ) Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü
( ) Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü + Lisans tamamlama
( ) Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
( ) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.
( ) Türk Müziği Devlet Konservatuarı
( ) Diğer, yazınız .....

3. Meslekte hizmet yılınız aşağıdakilerden hangisidir?

- ( ) 1-5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl
( ) 16-20 yıl ( ) 21 yıl ve üstü

4. Mezuniyet sonrası eğitim durumunuz aşağıdakilerden hangisidir?

- ( ) Yüksek Lisans eğitimi alıyorum
( ) Yüksek Lisans derecesi aldım
( ) Doktora eğitimi alıyorum
( ) Doktora derecesi aldım
( ) Sanatta Yeterlilik eğitimi alıyorum
( ) Sanatta Yeterlilik derecesi aldım
( ) Hiçbiri

5. Lisans eğitimi sırasında eğitimi aldığınız bireysel çalgı hangisidir?

.....

6. Derslerinizde kullandığınız çalgı/çalgılar hangisi/hangileridir?

.....

7. Hizmetiçi Eğitim kapsamında düzenlenen kursların yararına inanıyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

8. Müzik Eğitimi ile ilgili bir Hizmetiçi Eğitim Kursu'na katıldınız mı?

( ) Evet ( ) Hayır

B. Öğretmenin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri:

9. Müzik dersi haftalık ders saatini yeterli buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

10. Cevabınız "Hayır" ise haftalık ders saati için öneriniz nedir?

.....

11. Müzik dersinin özelliğine göre sınıflarınızdaki öğrenci sayılarını uygun buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

12. Cevabınız "Hayır" ise nedenlerini belirtiniz.

.....

13. İlköğretim Okulu Müzik Dersi Öğretim Programı ile ilgili görüşleriniz aşağıdakilerden hangisi ile örtüşmektedir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

( ) Program yeterince ayrıntılı ve açıktır.

( ) Program çok ayrıntılı ve algılanması zordur.

( ) Dersin işlenişine yönelik olarak "Örnek İşleniş" ile ilgili açıklamalar yetersizdir.

( ) Programa ek olarak öğretmenin nasıl çalışacağını gösteren Öğretmen El Kitabı ya da Kılavuz Kitap olmalıdır.

( ) Programa ek olarak örnek Şarkı Kitabı olmalıdır.

( ) Diğer, yazınız .....

.....

14. Müzik ders kitaplarında yer alan ritm alıştırmaları ile ilgili örnekleri yeterli buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

15. Müzik ders kitaplarında yer alan ses yüksekliği alıştırmaları ile ilgili örnekleri yeterli buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

16. Müzik ders kitaplarında yer alan ses gürlüğü, hızı ve anlatımı alıştırmaları ile ilgili örnekleri yeterli buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

17. Müzik ders kitaplarında yer alan ses kaynağı alıştırmaları ile ilgili örnekleri yeterli buluyor musunuz?

( ) Evet ( ) Hayır

C. Öğretmenin Müziksel İşitme Eğitimine İlişkin Görüşleri:

Ritm İle İlgili Alıştırmalar:

18. Öğrencilerin ritm okuma, anlama, yazma ve vurma becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz? (Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)

( ) Öğrenilen bir ezginin bir yerde bilerek değiştirilen ritmini fark etme.

( ) Öğrenilen bir ezginin ya da solfej parçasının ritmini vurma.

( ) Yer adlarıyla (Bursa, İzmir, Ankara vb.) ve ritmik konuşarak konuşmanın ritmini yazıya geçirme.

( ) Ritm aletleriyle seslendirileni yazma.

( ) Ritmik eserler (marş, bolero, vals vb.) dinleterek o eserdeki belirgin bir ritm öbeğini bulma.

( ) El sinyalleri (ritmik fonomimi) ve dil sinyalleri (ta, tate, tafatefe vb.) ile ritm çalışma.

( ) Ölçüsü verilen bir ritm cümlesini ölçü çizgileriyle gösterme.

( ) Öğrenilen bir ezgiyi ya da çalgısal türü seslendirirken ritm çalgılarıyla eşlik yapma.

( ) Ders kitaplarında verilen ritmik çalışma örneklerini kullanma.

19. Öğrencilerin ritm yaratma becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz? (Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)
- ( ) Öğrencilerin kendi ritm kümelerini oluşturma.
  - ( ) Kendilerinin ritm çalgısı yapıp sınıfta kullanma.
  - ( ) Yarım bırakılan bir ritm kümesini tamamlama.
  - ( ) Boş bırakılmış ölçülere parçanın ölçüsüne uygun ritm yazma.
  - ( ) Seslendirilen bir ritm kümesinin hızına uygun hareket terimi yazma.
  - ( ) Verilen ritm kümesini bir büyük/bir küçük nota değerleri ile yazma.

Ses Yüksekliği İle İlgili Alıştırmalar:

20. Öğrencilerin ses yüksekliğini kavrama becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz? (Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)
- ( ) Öğrenilen bir ezginin uygun ölçülerini bir sekizli tiz/pes söyleme.
  - ( ) Öğrenilen bir ezgiyi başka bir sestem başlayarak tekrar etme.
  - ( ) Verilen üç sestem birisi tekrar çalındığında hangisi olduğunu bulma.
  - ( ) Verilen üç sestem birisi tekrar çalındığında tiz-orta-pes olarak nitelendirme.
  - ( ) Belirli bir ses aralığı içinde ezgi yazma.
  - ( ) Kendi ses sınırı içinde verilen sesleri doğru tekrar etme.
  - ( ) Tiz ya da pes bölgelerde verilen sesleri kendi ses sınırına aktarıp tekrar etme.
  - ( ) İnci-çıkıcı pasajları anlama.
21. Öğrencilerin tonal/modal yapıları kavrama becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz? (Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)
- ( ) Aynı anda işitilen iki ya da üç sestem istenilen herhangi birini söyleme.
  - ( ) Kısa bir ezgi parçasını doğru tekrar etme.
  - ( ) Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle okuma çalışması yapma.
  - ( ) Tonal/modal yapıda kolay ezgilerle yazma çalışması yapma.
  - ( ) Öğrenilen bir ezgide, varsa, tonal/modal geçkiyi (modülasyon) fark etme.

- ( ) Seslendirilen ezgiyi majör-minör-makamsal olarak niteleme.
- ( ) Seslendirilen ezgiyi tonalite/makam içinde kalarak doğru seslerle tekrar etme.

Ses Gürlüğü, Hızı ve Anlatımı İle İlgili Alıştırılmalar:

22. Öğrencilerin ses gürlüğü, hızı ve anlatımı ile ilgili becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz?

(Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)

- ( ) Seslendirilen ezginin bölümlerini ses gürlüğü düzeyine göre (p-mf-f) ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgiye uygun gürlük işaretleri yazma.
- ( ) Seslendirilen ezgideki giderek kuvvetlenen (crescendo) geçişleri ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgideki giderek hafifleyen (descrescendo) geçişleri ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgideki giderek ağırlaşan (ritardando) geçişleri ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgideki giderek çabuklaşan (accelerando) geçişleri ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgideki bağlı (legato) çalma-söylemeyi ayırt etme.
- ( ) Seslendirilen ezgideki kesik kesik (staccato) çalma-söylemeyi ayırt etme.

Ses Kaynağı İle İlgili Alıştırılmalar:

23. Öğrencilerin insan ve çalgı seslerini tanımaya yönelik becerilerini geliştirmek için çalışmalarınızda aşağıdaki örneklerden hangisine/hangilerine yer veriyorsunuz? (Yer verme sıklığınıza göre 1,2,3... şeklinde işaretleyiniz)

- ( ) İnsan seslerini kadın-erkek sesi olarak ayırt etme.
- ( ) Kadın-erkek seslerini tiz-orta-pes olarak ayırt etme.
- ( ) Bir koro eseri içinde ses gruplarını ayırt etme.
- ( ) Seslendirme yapan bir çalgının hangi grup çalgılardan (yaylı/telli-üflelemeli-vurmali-tuşlu) olduğunu ayırt etme.
- ( ) Seslendirme yapan bir toplulukta yer alan çalgıları ses renklerine göre (tıni) ayırt etme.

ÖZGEÇMİŞİM

1976 yılında Bursa’da doğdum. 1987’de Atatürk İlkokulu’ndan, 1990’da Bursa Kız Lisesi’nden, 1994’de Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’nden mezun oldum. 1994’de girdiğim Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’nden 1998’de 2.likle mezun oldum.

1998 yılından bu yana çeşitli Özel Öğretim Kurumları’nda Müzik Öğretmenliği yaptım.

2001 yılında Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Eğitimime başladım.

2002 yılında Doç. Atilla SAĞLAM danışmanlığında “İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinin Müziksel İşitme Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi” konulu teze başladım.

Müge PARİN YAZICI

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.30.2.ULU.0.E1.00.00.350/1506

BURSA

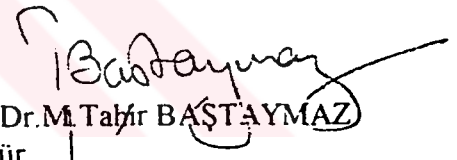
Konu : Anket.

07 MAYIS 2003

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Anabilim Dalınız Müzik Eğitimi Bilim Dalı Y.L. öğrencisi Müge Parin YAZICI'nın anket çalışması ile ilgili Bursa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gelen olur yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgili öğrenciyle danışman öğretim üyesine duyurulması hususunda gereğini rica ederim.

Prof. Dr. M. Tahir BAŞTAYMAZ
Müdür

Danışman Öğretim Üyesi: Prof. Dr. İsmail BOZKAYA

Eki: Olur Yazısı (1 adet)

Duyurulmu. 14. 05. 2003

AS

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.16.00.07-050/ C 9154
KONU : Anket

- 2 Mayıs 2003

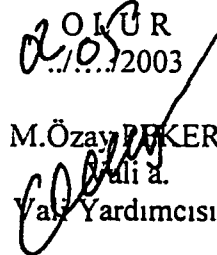
İL MAKAMINA
BURSA

Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalının Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi olan Müge Parin YAZICI'nın "İlköğretim Okulu İkinci Kademe Müzik Derslerinin Müziksel İşitme Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi" konulu anket çalışmasını İlimiz İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenlerine uygulamak isteği, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 14/04/2003 tarih ve 1286 sayılı yazıları ile belirtilmektedir.

Söz konusu anket soruları Müdürlüğümüz Rehberlik ve Araştırma Merkezi' Müdürlüğünde kurulan komisyon tarafından incelenmiş olup, İlimiz İlköğretim Okullarında görevli müzik öğretmenlerine uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini müsaadelerinize arz ederim.

Ali TURKEN
Milli Eğitim Müdürü V.

M. Özalp PEKER
Vali Yardımcısı